

DOMOLJUB

Izbujni vsak šotrik. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spis in dopis se pošilja: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Narodna, reklamacije in inserati pa: Upravištva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarin (šestina „Domoljubova“ širina 84 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovalni prometpoštno-hranilnišnega urada št. 824.797.

Štev. 46.

V Ljubljani, dne 14. novembra 1907.

Leto XX.

O naših poslancih.

Nismo se varali, ko smo volili S. L. S. poslance v državni zbor. Delajo, in sicer previdno in marljivo, to jim mora priznati vsakdo, tudi najhujši nasprotnik. Liberalci s Hribarjem na čelu ne morejo nikamor, sami ne vedo, kaj hočejo; zato pa delajo eno neumnost za drugo. Najbolj neumno je pa, da se tako obnašajo proti vladi, kakor doma proti svojim volivcem. Tem obetajo zvezde z neba; delajo pa ravno narobe. Tako tudi na Dunaju. Priklonjenih hrbtov prosijo in moledujejo za svoje ožje pristaše po dunajskih kanclijah; ponižno kot ovčice se priklanjajo ministrom, na zunaj, ko jih svet vidi, pa višjeje rokave in kličejo na boj. Ni jih takih vladnih hlapcev kakor so oni. Poslanci S. L. S. so pa odkriti na vse strani, proti volivcem in proti vladi. Kar je prav in kar ustreza njihovim načelom, odkrito hvalijo; kar je napak, odkrito zametajo. Pri njih vsak ve, pri čem da je.

Izmed njihovega dela omenjamo par stvari:

1. Letošnje leto so po raznih krajih zadele ljudstvo velike nesreče: toča, požari, suša in črv, ki sta zlasti

ob istrskokranjski meji na Krasu uničila seno in otavo. Naši poslanci so v nujnih predlogih zahtevali podpore za uboge ponesrečence. Državni zbor je te predloge sprejel in dovolil že meseca julija tri milijone kron za vso državo. Naši ljudje pa vkljub temu po večini še čakajo. Kje je vzrok? Glasno in jasno povemo, da so poslanci vse storili, kar so mogli. Vzrok je pri okrajnih glavarstvih in pri vladi, ki svoja poročila silno počasi izdelujejo, in ki zlasti v naših deželah zelo neradi pripoznajo, da vlada v kakem kraju pomanjkanje. Če pride od domače vlade neugodno poročilo, odpade podpora. O ti reči bo treba še govoriti.

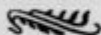
2. Belokranjska železnica je zagotovljena, in sicer z zvezo na Karlovec. Silno težko breme se odvali od kranjske dežele, ki je jamčila, da bodo lastniki prednostnih delnic dolenske železnice dobili svoje obresti. Zraven je pa prisrčno upanje zapuščene Bele krajine izpolnjeno. Ta železnica bo tudi celi deželi in lahko rečemo, vsemu slovenskemu narodu v neizmerno korist. Povzdignilo se bo kmetijstvo; zacvetela bo obrt in trgovina; bližamo se boljšim časom in upajmo, da se bodo ustavile nepregledne vrste naših najčvrstjših

mož in deklet, ki zdaj v Ameriki iščejo kruha. Liberalci pa ob ti priliki delajo zrago: Hribar na Dunaju, Narodovci pa v umazanem „Narodu“. Poslanec Suklje, ki se je za to železnico že dolgo vrsto let trudil in ki bi sedaj po pravici smel računati na hvaležnost cele dežele, se sedaj v „Narodu“ opisuje, češ da je podkupljen. To neumno obrekovanje seveda ne more niti od daleč zadeti njegove časti, marveč pade z vso silo na njegove nesramne sramotivce nazaj in jih kaže v najgrji oštudnosti.

3. Naši poslanci so dosegli, da bodo gimnazije v Kranju, Novem mestu in prva in druga v Ljubljani slovenske. Noben Nemec ne bo na njih nastavljen za profesorja. Dozdaj so večkrat naši mladeniči čakali po več let, preden so bili stalno nameščeni; večkrat so vrinili na Dunaju vmes Nemca, ki jim je snedel službo; odslej te nevarnosti ne bo več. Tudi ta uspeh pregrizujejo liberalci, češ da so naši poslanci izdali Slovence, ker so ob ti priliki dovolili, da se osnuje v Ljubljani za Nemce posebna gimnazija. Hinavci ne povedo, da so Nemci že zdaj imeli v Novem mestu in na prvi državni gimnaziji takorekoč svoje gimnazije — nemške profesorje in nemške razrede. Dozdaj je bilo to

na škodo našim dijakom in profesorjem; ta škoda odpade odslej; liberalci pa vendar tulijo o izdajstvu.

4. Najlepša novica je pa, da so koroški Slovenci stopili v petek dne 8. novembra v najožjo zvezo s S. L. S. Njihov poslanec Grafenauer je vstopil v Slovenski klub, ki zdaj zastopa v resnici vse slovenske dežele. Liberalci besné. Začeli so napadati koroške voditelje, ki so jih še nedavno na vse pretege hvalili in koroški list „Mir“ pošiljajo nazaj. Par sto naročnikov je „Mir“ takoj izgubil. Pokažimo, da je prazno liberalno delo. Naročajmo se na „Mir“, ki stane po 4 K na leto. Trikrat toliko kot jih je odpadlo, jih lahko vstane iz naših vrst! Prepričani smo, da se te naše besede ne bodo prezrle. Korošci so pokazali s svojim vrlim poslancem Grafenauerjem vred, da so naši. Pokažimo jim še mi, da smo njihovi.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Naši poslanci v državnem zboru.

Zopet so storili naši poslanci korak naprej. Ne mine teden, da ne bi imeli poročati o uspehih naših poslancev. Interpelacija za interpelacijo, prošnja za prošnjo, predlog za predlogom izročajo merodajnim krogom — vedno si v svesti, da bodo dosegli, za kar se poganjajo.

Pretečeni teden je poslanec dr. Benkovič vročil železniškemu ministru pritožbo, kjer popisuje razmere, ki vladajo na železniški črti Celovec—Trst. Iz dejstev, ki jih navaja, je razvidno, da je na omenjeni progi nemškutarija doma. Nebroj je tu nastavljenih uslužbenec, ki slovensko ali ne znajo ali nočejo znati. In to na progi, ki teče skozi izključno slovensko posest. Slovenski jezik se na mnogih postajah niti ne »pripoznava«. Zato je bilo jako umestno, da je dr. Benkovič to zadevo spravil pred ministra, da se takemu zapostavljanju slovenščine korenito odpomore.

Poslanec Gostinčar je vložil nuni predlog za izboljšanje razmer državnih slug. Znano je, da ravno državne sluge nimajo najboljšega stališča, zato se je zanje potegnil naš delavski poslanec in je utemeljeno upanje, da ne zastoj.

Poslanec dr. Pon je interpeliral radi razmer na goriški realki.

Dr. Korošec je jako ostro prišel vlado radi tega, ker je dovolila loterijo »Südmärki« in s tem podprla društvo, ki ima edini namen ponemčiti Slovence.

Poslanec Jaklič pa je podpiral govor poslanca Steinerja, ki je zahteval, da se moštvi, ki je poklicano na voljaške vaje, daio podpore. Jaklič je govoril slovensko. Stenografsko je njegov govor zabeležil dr. Skaberne, ki je bil pridružen naučnemu ministrstvu.

Spremembe v ministrstvu.

V avstrijskem ministrstvu so se izvršile precejšnje izpremembe.

Med temi sta dr. Ebenhoch in dr. Gessmann krščanska socialca.

Iz ministrstva izstopijo: Poljedelski minister grof Auersperg, trgovinski minister dr. Foßt, ministra dr. Pacak in dr. Prade.

Novo ministrstvo je sestavljeno tako:

- Baron Beck — predsednik;
- baron Blenerth — notranje;
- dr. Marchet — nauk in bogočastje;
- dr. Derschatta, — železnice;
- dr. Korytowski — finance;
- dr. Ebenhoch — poljedelstvo;
- dr. Fedler — trgovina;
- dr. Klein — pravosodje;
- dr. Gessmann — javna dela;
- Peschka — nemški minister;
- Prašek — češki minister;

poljski minister postane skoraj gotovo poslanec Abrahamov'cz, minister za deželno brambo pa podmaršal Georgi.

Državni proračun za l. 1908.

Finančni minister dr. Korytowski je pretečeni terek predložil državni proračun za leto 1908 in ga pojasnil z daljšim govorom.

Skupne državne potrebščine bodo po tem proračunu znašale 2134 milijonov kron, dohodki pa bodo 2136 milijonov kron; torej bo ostalo okrog 2 milijonov kron. Zanimivo je primerjati ta proračun s pretečenim letom. Iz tega primerjanja je razvidno, da so se državni stroški v enem letu pomnožili za 62 milijonov. Ta priraščaj se razdeli sledeče:

Stroški ministrstva za notranje posle se zvišajo za pet milijonov, ministrstvo za deželno brambo zahteva okolu 7 milijonov več, naučno ministrstvo zahteva več blizu 19 milijonov, finančna uprava 22 milijonov, trgovinsko ministrstvo 6 milijonov, za poštno osobje 7 milijonov, za telefonske naprave 12 in pol milijonov, železnično ministrstvo 30 milijonov več, pravosodno ministrstvo 9 milijonov, poljedelsko ministrstvo 4 milijone, pokojninske potrebščine 6 milijonov več.

Odkod pa dobi država prihodnje leto toliko več dohodkov, da bo lahko ustregla vsem tem potrebščinam? Finančni minister pravi takole: direktni davki se pomnožijo za 11 milijonov kron, in sicer zemljiški davek za 400 tisoč kron, hišni davek za šest milijonov, pridobinski davek za dva in pol milijona, osebna dohodarina za dva milijona, carina za 7 milijonov; užitina za 10 mil., vozarina za 3 mil., pri tobaku ima država več dobiti nad 7 mil., pri železnicah 32 mil., pri državnih rudnikih pa 5 milijonov.

To so suhe številke, ki pa jasno kažejo kako dohodki države leto za letom rastejo, kar je pri rasti davčne moči prebivalstva čisto naravno.

Za kranjsko se je določilo od tega denarja za Karlovske ceste v Ljubljani 15.000 K, za zgradbo mostu v Brezju 42.000 K, za most pri Kranju 18.000 K, za Karlovske ceste pri Metliki 20.000 K, za tlakovanje Dunajske ceste v Ljubljani 20.000 K, za vodna dela pri Brežicah 81.525, za ureditev Save 90.000 K, za II. državno gimnazijo v Ljubljani 30.000 K, za njeno onravo 22.000 K, za novomeško gimnazijo 80.000 K, za kočevsko gimnazijo 3000 K, Filharmoničnemu društvu v Ljubljani

se zviša od 1600 na 3000 K, »Glasbeni Matici« od 1200 na 3000 K, za cerkev na Bledu je določenih 5000 K, za podporo idrijski realki 5000 kron.

Nagodbeni odsek.

Znano je, da se je izvolil izmed poslancev poseben odsek, ki se ima pečati z nagodbo. Pri volitvah v odbor je prišlo do resnih preprirov, in to zlasti med krščanskimi socialisti in socialistimi demokrati. Volitve so se konečno le izvršile, pa ne po volji kršč. socialcev.

Doslej so govorili še le trije govorniki. Senčnih strani v pogodbi ni nobeden prezrl. Zlasti pa je vzbudil pozornost govor kočevskega poslanca kneza Auersperga, ki je z vso odločnostjo zahteval, naj se takoj razdeli skupna armada v avstrijsko in ogrsko. To pa utemeljuje s tem, da je ločitev itak neizogibna, torej je bolje preje nego kasneje. Jasno je, da se z Auerspergovim stališčem kot Jugoslovani ne moremo sprijazniti.

Auerspergovemu predlogu je ugovarjal zlasti baron Beck, ki je s svojim govorom vzbudil veliko pozornost. Rekel je: Zbornica lahko reče »ne« ali »da«. Stvarnih razlogov za »ne« pa nima. Ako zbornica odkloni nagodbo, povzroči najhujši politični in gospodarski boj.

Poslanec Grafenauer v »Slovenskem klubu«.

Bilježiti imamo dejstvo, katerega se bodo gotovo vsi našemu slovenskemu ljudstvu na Koroškem dobro hoteči domoljubi zveselili. Koroški slovenski poslanec Grafenauer je vstopil v »Slovenski klub«. Na Koroškem bi gotovi ljudje po vsej sili radi razvili zastavo liberalizma. Pod raznimi imeni ustanavljajo stranke, ki naj bi med pošteno koroško ljudstvo uvedle neznačajni in povsod že prepereli liberalizem. Na take poizkuse je dal značajni koroški poslanec Grafenauer krepak odgovor. Odločno je pokazal, da on in njegovi volivci ne marajo liberalizma in je zato vstopil v »Slovenski klub«. Kako je mnenje njegovih volivcev, je pokazal tudi shod zaupnikov iz Grafenauerjevega volivnega okraja, kjer je bilo 71 glasov za to, da vstopi njih poslanec v »Slovenski klub«, le trije so glasovali za »Jugoslovanski klub«. Tako je »Slovenski klub« dobil novega, značajnega in delavnega člana, Korošci pa imajo na svoji strani še bolj kot doslej vso slovensko ljudsko stranko, to se pravi, celo Slovenijo.

HRVATSKA.

Hrvaški ban dr. Rakodczay je dospel v soboto v Budimpešto, da sprejme program, ki ga mu sestavi ogrska vlada in da na temelju tega programa imenuje novo hrvaško vlado. Bajje pripravlja ogrska vlada za Hrvate veliko iznenadenje. — Starčevićeva stranka je imela v Zagrebu glavno letno skupščino, pri kateri je bilo navzočih nad 8000 članov. Stranka, ki je složno zborovala, odklanja vsako zvezo z Mažari ter je pripravljena na boj zoper madiarsko nasilje na Hrvaškem in ogrsko-hrvatsko nagodbo, ki usuznjuje hrvaški narod. Sklenilo se je ustanoviti novo tiskarno »Hrvatska tiskara«, ki naj se združi z »Radniško tiskaro«. Podpredsednik deželnega zbora dr. Milan Starčević je govoril ostro proti politiki resolucionašev. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva za hrvaški narod ustavno prostost ter združitev hrvatske kraljevine v okvirju habsburške monarhije. Hrvatsko-ogrsko pogodba iz leta 1868. je za Hrvate pogubna in zato je glavna naloga hrvatskega naroda, da jo spravi ob moč.

MAŽARI IN SLOVAKI.

Kako Mažari zatirajo Slovake, pojasnjujejo čerňovski dogodki. V Čerňovi so dozidali cerkev, katere pa ljudje niso pustili blagosloviti, ker še niso bili dovršeni altariji in orglje. Ogrska vlada pa je zahtevala, da se cerkev takoj blagoslovi, vsled česar je prišlo do spopada med ljudstvom in orožniki, ki so neopravičeno streljali ter ranili 25 do 28 slovaških kmetov. Sumnje, da je načrtoval domačine župnik Hlinka, so povzročile, da je zbežal le-ta v Prago. Tu je govoril pred mnogoštevilnim občinstvom o zatiranju Slovakov. Poročal je, kako silovito pomažarujejo slovaško dečo, kako je madjarska vlada ugrabila »Matici« premoženje, sezgala njeno knjižnico, iz njene hiše naredila sodišče, kjer obsojajo zdaj uboge Slovake. Hlinkov govor je naredil mogočen vtisk na poslušalce. Iz Prage je odšel v druga češka mesta, da istotako poroča o nasilstvu Ogrrov. Dosegel je, da so se zavzeli češki listi za 50 sirot čerňovskih žrtev, ter jim preskrbeli pri mestnih zastopih izdatne podpore, s katero se bodo izučili slovaški otroci rokodelstva. Zdaj pišejo budimpeštanski listi, da je Hlinka v zvezi z vseslovanskim gibanjem na Zgornjem Ogrskem. V finančnem odseku ogrske zbornice je glede na to interpelliral Wekerla neki poslanec. Wekerle je odgovoril, da hoče proučiti, kako naj bi se dosegla izročitev župnika Hlinke, ali vsaj onemogočila njegova agitacija. Hlinko so obsodila ogrska sodišča v poldrugetno ječo. Zoper vse očitne krivice v Čerňovi je podal Milan Hodža v ogrskem državnem zboru interpellacijo, a predsednik Justh ga je zavrnil z smehljajem: »Mrtvi se več ne zbude«. Nastal je vihar v zbornici, a predno so se razburjeni poslanci dejansko spoprijeli, je bila seja zaključena.

SRBIJA.

Poroča se, da pogajanja o sklepanju trgovinske pogodbe s Srbijo slabo napredujejo. Vladni srbski krogi izjavljajo, da je nemogoče skleniti z Avstrijo trgovinsko pogodbo. Avstrija zahteva, da se ne sme v Avstro-Ogrsko uvažati in prevažati živa živina. Srbski interesi pravijo, da jim je vseeno, če uvažajo tudi zaklano živino, toda carinska tarifa za živo govedo je 9 K 50 vin., za 100 kilogramov mesa pa 30 K. Take pogodbe Srbija ne more sprejeti. Zahteva se nadalje, da avstrijski in ogrski živinozdravniki nadzorujejo vse srbske klavnice in pa srbsko živino. Ker bi po sklenjeni pogodbi Ogrri uvažali manj živine v tostransko Avstrijo, je umevno, da Ogrri o pogodbi najraje molčijo. Zato se je podal srbski ministrski predsednik osebnostno v Budimpešto, da poizvé, kakšno stališče zavzemajo Ogrri nasproti pogodbi.

VOLITVE V RUSIJI.

Volitve v rusko durno so končane in je znan doslej izid 425 volitev. — Značilna je zmaga katoličanov v vilnski guberniji, kjer je zmagala katoliška ustavna stranka, ki jo je ustanovil po ruski vladi izgnani škof baron Ropp. Izvoljeni so v durno voditelj stranke, duhovnik Matzejevič, Vankovič in še dva druga katoliška poslanca.

BOLGARSKO VSEUČILIŠČE.

Bolgarski vladi se nastop proti vseučiliškemu profesorjem ni posrečil. Vpisanih je v letošnjem zimskem tečaju celih — 30 dijakov, dočim jih je bilo lani 1300. Od inozemskih vseučiliških profesorjev, ki jih je bolgarska vlada povabila, je prišel samo eden. Vsi drugi ruski in poljski profesorji so solidarni s svojimi bolgarskimi stanovskimi tovariši.

ŠKANDAL V ITALIJI.

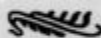
Bivši italijanski učni minister Nasi sedi na zatožni klopi radi poneverjenja državnega denarja. Dolže ga, da je s svojim tajnikom poneverjal na ta način, da sta izdatke, ki sta jih vknjižila na druge naslove, porabila za druge namene, večinoma za svoj žep. Na stotisoče lir državnega denarja sta na ta način spravila sama. Nasi pa taji krivdo in dolži druge. Ker pa vsega ne more utajiti, pravi, da je obtožba pretirana. Sodba se še ni izrekla.

VERSKA »SVOBODA« NA FRANCOSKEM.

Nečuvno tiransko postopa francoska vlada s cerkvenimi napravami na Francoskem. Ni ji bilo dovolj, da so oropali cerkve vsega premoženja, sedaj so se spravili še na samostane. — V Burburgu je izgnala policija s silo redovnice-kapucinke. Vlomili so vrata samostanskega kotlovnice celic ter redovnice s silo iztirali. — Ravno tako so bili v Dinau frančiškani, ki so imeli ondi neki učni zavod, s silo izgnani. Frančiškani so se zabarikadirali v kapelici. Policija je nato vdrla vrata ter redovnice izgnala. Ljudstvo je v obeh slučajih bilo ogorčeno nad vladnim postopanjem ter navdušeno pozdravljalo izgnance.

PROTIVLADNO GIBANJE NA PORTUGALSLEM.

Položaj na Portugalskem postaja vsak dan resnejši. Stranke se kar kosajo, katera bo bolj napadala vlado, ki je s svojim slabim gospodarjenjem prišla ob ves kredit. Celo vojaštvo je zelo nagnjeno, da se pridruži revolucionarjem. Voditelj konservativne stranke se je kar naravnost izrazil, da mora boj končati s pobjedcem ali odstavljenjem kralja Karlosa.

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

8. Zvitli načrti.

Dva meseca sta pretekla od tedaj. Zidovje nove vile je zrastle že za klaftro iz zemlje. Cilka se dolgo ni mogla sprijazniti z zidanjem, a se je slednjič udala, da bi ne jezila moža. Celo svoje premoženje mu je dala na razpolago v upanju, da si še bolj nakloni njegovo ljubezen. Najbolj sta priganjala k zidanju oba tujca. Še štirinajst dni sta mislila ostati pri Goričanu, Danes sta prišla navsezgodaj v verando in se pogovarjala v živahnih besedah.

»Ali si srečal krošnjarja Vida?« vpraša pastor.

»Srečal. Bil je na poti v Inomost,« odvrne advokat.

»Ali je razdelil vse spise in brošure?«

»Večinoma vse; ampak njegovo delo nima uspeha. Prepričan sem, da so vsi spisi romali v peč. Krošnjar Vid je prevelik pljanec in babjek, zato mu ljudje ne zaupajo. Govori kakor popoln pagan, tako brezbožno!«

»Ampak njegovo udrihanje po farjih se že nekoliko prime ljudi.«

»Prav nič. Laže tako očitno, da mu nikakor ne morejo verjeti ljudje. Ako hočemo začeti krepko apostolsko delo v teh gorah, si moramo poiskati drugo oporo.«

»Saj jo imamo — Goričana!«

»Ki teka za svojo ženo kakor kužek na vrvici in že par tednov hodi poslušat farške pridige doli v vas.«

»E, Goričanu ni mnogo mar vera. Na zunaj že drži z ženo in fajmoštrom, ker se mu gre za dva tisoč goldinarjev od žene — v sru pa se mu studijo vse te šušmarije. Prav pridno prebira naše spise.«

»Kaj pa je že storil za nas? Prav nič! Saj še naše službe božje nismo več smeli opravljati tu gori.«

»Zaradi žene ne. Preveč se ji drži za krilo. Ampak mi ga bomo že odtrgali od babe in postal bo goreč apostol naše vere. Ni mogoče drugače: kmalu mu bo zmanjkalo pri zidanju denarja. Mi imamo denarja dovolj in ga mu bomo posodili iz ljubezni do bližnjega. Vtaknil bo naš denar v zidanje in — moža imamo na vrvici. Goričan je napuhljen mož. Rajše bo zatajil tisto malo vere, kar je še ima, kakor bi dopustil, da mu prodamo hišo in dom. Prisilili ga bomo, da prestopi v našo vero; ko postane naš, postane tudi goreč oznanjevalec vere naše. Odpadniki so navadno najhujši bojevnik nasproti one:mu taboru, v katerem so stali prej.«

»Izvrsten vojskovodja si!« se smeje advokat.

9. Mreže so nastavljene.

Ko sta se tujca v verandi pogovarjala o Goričanovi bodočnosti, še nista vedela, v kakih denarnih stiskah je že. Komaj do prvega nadstropja je zrastle zidovje nove vile, pa je pošel že ves denar — tudi Cilkinih dva tisoč goldinarjev. Včeraj ga je že tirjal Žibert iz vasi za stari dolg tisoč goldinarjev. Treba ga plačati v enem mesecu. V velikih zadregah je bil Jurij. Dva dni je že povpraševal pri vseh sosedih, da bi dobil dva tisoč goldinarjev posojila, pa so ga povsod odpravili s praznimi izgovori iz hiše. Obupen položaj. Samo Cilka je še nekoliko tolažila Goričana s svojo milo besedo in trdnim zaupanjem na pomoč.

Imela je Cilka bogatega strica na svojem domu — Klandrovega Šimna, ki je dolgo let živel v Ameriki in prišel par dni pred njeno poroko z dvestotisoč goldinarji v domovino. Cilka se je hotela k temu stricu zateči v zadregi. Saj je bila nekaj ljubljenska starega strica — pri niem je brezpogojno upala, da dobi pomoč. Ali zmotila se je. Ko je stopila v domačo hišo, je bil Šimen ves iz sebe od veselja. Ko pa mu je Cilka razložila svojo prošnjo, je Amerikanec postal resen in je govoril:

»Cilka, žal mi je, a ne morem drugače; zate bi vse žrtvoval, za tvojeja moža ničesar. Njemu pomagati — kakor bi metal denar v vodo. Dobro se razumem na gospodarstvo, in pravim ti — tvoj mož bo vso domačijo uničil.«

Bridko je pričela jokati mlada žena. Starac jo je tolažil:

»Bodi tiho, Cilka! Ne skrbi, ničesar ne skrbi! Ne bom vaju pustil v revščini. Bom že pomagal, ampak kadar pride čas za to. Ti in tvoji otroci ne bodo trpeli lakote; ako bom smel pomagati tudi tvojemu možu, bomo videli pozneje . . . Kar on sedaj počne, mi je neumljivo . . . Dovolj sem občeval s hudobnim svetom in ga poznam; tukaj v naši dolini je še nedolžen kraj, ali tvoj mož se na vse mogoče načine trudi, da bi pripeljal hudobni svet tudi v ta srečni paradiž. Za take namene njegove ne dam niti vinarja, veš, Cilka — ti dete moje!«

Odprl je omaro in ponudil Cilki dvesto goldinarjev.

»Tukaj, dete moje, imaš zase in za svoje otroke nekoliko — zapomni si — zase, ne za moža.«

Z globoko užaljenim srcem je zapustila Cilka domačo hišo. Prišedši k Goričanu po-

ložila je vseh dvesto goldinarjev pred moža na mizo.

Drugi dan je šla Cilka v mesto. Vse svoje lepотиče, uhane, broške, medajlončke je vzela s seboj, da jih proda in pomaga svojemu možu. — Ko je zvečer zopet položila stoinpetdeset goldinarjev na mizo, jo je pogledal Jurij zelo začudeno.

»Kje si dobila denar?«

»Prodala sem — « Cilka ni mogla govoriti dalje.

»Kaj si prodala?«

»Vse lepotiche.«

»Cilka, nisem mislil, da ima to, kar sem ti jaz podaril v dnevih ljubezni, zate tako majhno vrednost.«

»Jurij,« odvrne žena s solznimi očmi, »nerada sem storila to, bodi prepričan! Saj me je vsaka stvarica spominjala na najino ljubezen, na kako srečno uro — o Jurij! Ali tebi je treba denarja, meni pa lepoticja ni treba — saj si ti, Jurij, vedno moj najlepši kras in ponos.«

Jurij se ni mogel vzdržati; z dolgim, vročim poljubom jo je poljubil na lice in del tiho:

»O Cilka — ti si moj angel varuh.«

Odsihmal se je Jurij s podvojenjo ljubeznijo oklepal svoje žene, ona pa se je trudila na vse mogoče načine, da bi rešila moža iz zaga: Ali zaman. Goričanov propad se je pričel in ni ga bilo mogoče ustaviti. Od dneva do dneva so se množili izdatki za novo zidanje. Dan pa, ko je bilo treba poravnati dolg kmetu Žibertu, se je bližal vedno bolj.

V tej skrajni stiski se je moral Jurij obrniti na tuja gospoda, ki sta mu obljubila pomoč. Šel je k njima in boječe prosil, da bi mu gospoda posodila potrebni denar. Ob besedah Goričanovih je hušknil zmagoslaveff smeh okrog ust advokata; pastor je ostal hladen in resen.

»Ali vaši prijatelji in sorodniki niso voljni posoditi vam denar?« vpraša pastor; »midva sva tukaj tujca in treba je nekaj sitnih okoliščin.«

»Na vsake duri sem že potrkal — povsod zastoni,« odvrne Goričan,

»Lepa krščanska ljubezen do bližnjega to!« sikne advokat.

»Morebiti bi vam župnik v vasi pomagal; ali ste se že obrnili nanj?« vpraša pastor s prikritim nasmehom.

»Gospod župnik sam nima ničesar, ker vse razdá.«

»Pa drugi bogati kmetje naokrog?«

»Vsi gledajo postrani in z nevoljo novo vilo.«

»Rad bi vam pomagal, iz srca rad, ne le zato, ker ukazuje evangelij ljubezen do bližnjega, ampak tudi zato, ker sem vaš odkritosrčen prijatelj. Vendar je pri vsej stvari nekoliko težav — toda popolnoma v vaši moči je, da te težave odstranite.«

»Vse bom storil, kar mi bo mogoče,« ga zagotavlja Jurij.

»Toda velike težave so,« nadaljuje pastor. »Jaz in prijatelj tukaj nimava toliko lastnega premoženja, da bi vam pomagala, imava pa v rokah velike svote, ki so nama jih zapuili luterani, da z njimi podpiramo potrebne brate naše vere.«

»S tem denarjem bi vam lahko pomagal, a vest mi govori, da smem rabiti ta denar le za luterane.«

Pastor je dolgo časa molčal na to, potem pa je govoril prežeče:

»Goričan, ako se morete odločiti, da postanete luteran, potem so odstranjene vse težkocje in denarja dobite, kolikor hočete.«

Goričan je prebledel in vztrepetal:

»Tega ne morem in ne smem nikdar in nikoli!«

»Zakaj pa ne?« se prilizuje pastor; »saj je to le majhna, postranska reč. Vsaka krščanska vera, taka ali taka, je dobra in prava — ali niste še po naših spisih prišli do tega prepričanja?«

»Včasih se mi zdi, da je tako — pa še večkrat mi vstajajo pomisleki v glavi; resnično odpasti od vere, tega ne morem,« zatrjuje Jurij.

»Saj živi pri nas ravno isti Bog in Kristus kakor pri vas.«

»Ali moja žena, moja žena! Kaj bo ona storila?« obupuje Jurij.

»Vaša žena?« se smeje advokat; »ako vam ne dovolj, da bi se na tako lahek način rešili iz stiske, potem je malo vredna njena zvestoba.«

»Zapustila bi me, gotovo bi me zapustila!« jadikuje Goričan.

»Zapustila!« se zakrohoče advokat; »potemtakem naj pa kar odide! Saj lahko dobite drugo in boljše. Ako prestopite k naši veri, potem vam ni prepovedana nova ženitev. Pridite k nam v Vajmar. Videli bode, kako lepe device imamo.«

Goričan je postal rdeč kakor kuhan rak. Na vso moč je udaril s pestjo ob mizo in zakričal:

»Gospod doktor, kaj takega si drznete govoriti nasproti meni! — Ali mislite, da sem lump, baraba?« — Vidite, moja žena ni naprodaj za vse zaklade sveta!«

»Prosim vas, Goričan — pastor ga hoče pomiriti — »ne bodite vendar tako vročekrvni. Prijatelj moj je govoril to le za šalo, saj vidite.«

»Zahvalim se za tako šalo!« kriči Goričan. »Ako mislite take burke uganjati z menoj, potem — adijo!«

Po teh besedah je odprl vrata in jih butnil za seboj. Oba tujca sta poparjeno gledala za njim.

(Dalje prihodnjic.)

Berač.

Zapisal Tone Gričar.

Sorodnika sem imel. Bil je berač in velik prijatelj moj. Ljubil me je, ker sem bil študent, in jaz sem ga ljubil, ker je bil berač in dobra duša. V veliki gosposki hiši je stanoval pod streho. Ni imel postelje in mize in stola, imel pa je velik kup slame in črno rjuho. Čudno porasel je bil njegov obraz. Meni je podaril britev, sam pa je obdržal škarje in se včasih postrigel okrog brade. Solnca ni maral videti. Na večer je romal od hiše do palače z usnjeno malho, toda brez palice in brez klobuka. Ko se je nebo stemnilo, se je splazil v cerkev in molil pred »Veronikinim prtom«. V molitvi je postal otrok. Prosil ni Boga za vsakdanji kruh ampak za črešnje in kostani, ni molil za srečno smrt, ampak zato, da bi nikoli ne umrl. Če je duhovnik prihajal iz spovednice, se je trkal na prsa; če je duhovnik blagoslavljal z Najsvetejšim, je jokal. Tak je bil v cerkvi. Drugače je bil pameten — vsaj meni, ki sem bil študent, se je zdelo tako.

Obiskaval sem ga vsak drugi dan, samo v nedeljo nikoli ne. In če nisem prišel ob določnem času, se je razjokal, tako mu je bilo hudo. Hodil pa sem rad k njemu.

In ko sem prišel, me je poljubil z mastnimi ustnicami. Na slamo me je posadil. Gledala sva si v oči in držala za roke. On mi je pripovedoval bajke, ki jih nisem verjel, a jaz sem opazoval čudno oglati punčico v njegovem levem očesu.

»Na levo oko vidite slabo, ne-li, stric?«

» — — — in kraljica je imela spačen nossek in nesrečno grd je bil njen pogled.« nadaljuje berač svojo bajko. »Kralj se je razjezil in razgadil nad kraljico — — — jéh-no, poslušaj vendar, nerodni študent . . . jéh-no, ljubljenc moj!« In vnovič me je poljubil z mastnimi, hlastajočimi ustnicami.

Tako je bilo pri njem pod streho, vsak drugi dan, samo v nedeljo nikoli ne. Prirasla mi je njegova družba do srca, da skoraj nobenkrat nisem opustil obiska. Težko bi mi bilo, ako bi mu moral za vekomaj stisniti trdo in raskavo desnico v slovo.

In vendar je prišlo! Nežnordeča zarja se je razzarila nad Golovcem, in to je bil zadnji dan, ki se je njemu rodil. Nečuvveno lepa je bila tista zarja, kakor bi stala devica Marija zadaj za njo. Dan pa, ki se je rodil, je bil najkrasnejši, kar jih je videla naša beraška zemlja od početka sveta.

Bukve sem tistikrat pobasal v žepe in še pred šolo sem 'ekel k stricu. Temne in trhlene stopnjice so se vile v špirali navzgor. Strah me je bilo nekoliko, ker je maček mi-javkal nekje.

Pa sem vendar srečno in brez nezgod priplezal navzgor. Oddahnil sem se do petá, in še čez — hoi, stricček!

»Na slami še zmiraj? Jutro je že — ne čujete, stric?«

Trenil je s trepalkami in pogledal.

»Sédi na slamo — semkajle — ali pa lezi podolgem — tako!«

Vlegel sem se podolgem, glavo čisto ob stričevi glavi, tako da so me božale njegove kocine.

»Jéh-no, premalo sem molil, zato bom umrl — fantek ti kuštravi, ti ljubljenc moj.«

Trudno je zacmokal in me poljubil. Maček je slišal in zamijavkal v kotu. Strah me je bilo. Naslonil sem lice stricu na brado.

»Prišla bo tetka smrt danes opoldne. Čez uro pridejo gospod z Jezuščkom. Potem se bom z njim peljal v nebesa.«

»Stric, ali res?«

Maček je zacvilil v kotu.

»Smrt prihaja in poje. Ali dežuje zunaj?«

»Ne, stric.«

»Napravil bi testament. Pa nimam ničesar — kakor cigan bom umrl.«

Maček je vdrgič zacvilil v kotu.

»Smrt žvižga.«

»Malho imate, stric.«

»Tvoja naj bo malha — ná, tukaj pod vzglavjem!«

Sklonil se je v stran. Izpod črne rjuhe sem potegnil usnjeno malho.

»Lepa je še, stric, in škoda bi jo bilo.«

»Spravil boš bukve vanjo, kadar pojdeš v šolo.«

»Preradi me imate, stric.«

»Jéh-no, ljubljenc moj! Semkajle lezi — semkajle k moji glavi — da te objamem — tako-le — — — o ti Tonček, ti ljubljenc moj, z Bogom — — z Bogom!«

Zajokal je in tako trdo me je objel, da so me bolela prsa. Vzdihnul sem. In zacvilil je maček v tretjič.

»Smrt vriska — od veselja.«

»Ne, stric, maček cvili.«

»Na ušesu ležiš, zato ne slišiš.« Lezi vznak — tako! Ali slišiš? Smrt vriska.«

Poslušal sem. Težek voz je škripal na cesti. Konj je zahrskal. In tistikrat je začel moliti moj prijatelj berač. Svetile so se mu pepelnate oči kakor nikoli v življenju, tako čudovito svetile, da je bilo skoraj dan pod streho in da je zbežal iz svojega kota maček.

»Gospod, usmiljen mi bodi, kadar prideš k tebi. Ne spomni se moje mladosti in ne moje starosti in ne mojega življenja — samo tistih ur se spomni, ki sem jih prejokal v

cerkvi! Bodi usmiljen — o-o-o — usmiljen — tako je molil.

Jaz sem jokal, nekoliko zato, ker me je bilo strah, nekoliko pa zato, ker sem slutil težko uro ločitve.

In takrat se je čulo cingljanje s ceste.

»Jezušček pride — o-o-o — pride.«

Mož in žena sta prisopihala pod streho. Dvignila sta berača — mož za roke, žena za

noge — in sta ga nesla navzdol. Na čudovito lepo in belo posteljo sta ga položila, pred hišo je zacingljalo in Jezušček je prišel.

Mene je bilo strašno strah. Za usnjeno malho sem prijel in tekel po črnih stopnicah navzdol in v šolo. Polovico pouka sem zamudil, zato sem bil zaprt dve uri in pol. Drugi dan zvečer sem šel k pogrebu. Zvonilo ni nič, pelo se ni nič. Samo lopate so zvenele.

Po pogrebu sem šel še enkrat pod streho in sem ondi pobral beračeve škarje.

Skoraj do osme šole sem v požadovani malhi nosil knjige s seboj. Ker pa je bila malha iz finega usnja, sem si dal lani iz nje napraviti škornje, ki jih nosim še danes.

Škarje pa sem za drag denar prodal stariarju Cigumigu in sedaj vise pri njem v izložbenem oknu.

Razgled po domovini.

Vseslovensko delavsko politično društvo se je ustanovilo preteklo nedeljo na Jesenicah. Govoril je na shodu državni poslanec dr. Krek. Posebno zborovanje so isti dan napravila tudi naša strokovna društva.

Važna zborovanja. V ponedeljek se je ustanovila v Ljubljani Rafaelova družba za izseljenca. Na občnem zboru je bilo mnogo zborovalcev od raznih krajev. — Isti dan je imela občni zbor družba treznosti. Popoldne pa se je vršilo dobro obiskano protialkoholno zborovanje duhovnikov. Navzoči so bili tudi gg. iz Primorske in Štajerske. — O teh shodih bomo natančneje poročali v prihodnjih številkah »Domoljuba«.

Iz Borovnice. V nedeljo dne 3. novembra se je tu vršila igra, katero je priredilo in precej izborno izvršilo, tukajšnje »Katol. izobraževalno društvo«. Za začetek so igralci svojo nalogo dobro napravili. Tamburašem gre precej dobro, seveda bo treba še veliko vaje. Napredek se torej kaže tudi v Borovnici. Dvorana je bila nabitno polna, škoda, da je tako majhna; no ko bo »Katol. Dom« zgrajen, bo de tudi to boljše. Od večih strani se sliši, naj bi se igre večkrat prirejale. Ljudstvo ima rado to domačo zabavo. Društvo na noge: poprimite se, to bo tebi v korist, ljudstvu pa v zabavo. S čistim dobičkom se bode dalo pri novem »Katol. Domu« bolj moderno in kaj lepše urediti. Tudi ne bi bilo napak ustanoviti nekak društveni fond, ki bi o priliki zelo prav prišel.

Mlekarica zveza je imela v mali dvorani »Uniona« 11. t. m. ustanovni shod. Priglasilo je pristop k zvezi takoj 24 zadrug. Predsedoval je shodu g. Teršar ml. posestnik iz Vrhnik, ki je pozdravil navzočega g. deželnega glavarja Otona pl. Detelo, deželnega odbornika grofa Barbota, zastopnika poljedelskega ministrstva iz Dunaja ter zastopnika deželne vlade »Lašana«. — Veselo pozdravljamo novo »zvezo«, proti kateri je nastopil še pred njenim rojstvom v posebnem članku »Slov. Narod«, a je s svojim hujskanjem temeljito pogorel. Kar je pametnih mož, bodo pristopili k tej zvezi, ki ima najlepšo bodočnost. Zaslupljence pa radi prepuščamo Hribar-Lenarčičevi kompaniji.

Kmečka zveza za trebanjsko-krški okraj je imela jako dobro obiskan shod v nedeljo, 10. t. m. v Mokronogu v ondotni graščini, ki je sedaj last vrlega g. Mausserja. Govorila sta na shodu dr. Lampe iz Ljubljane in domači župnik g. Henrik Bukovic. — Na shodu, ki ga je priredila Kmečka zveza za logaški okraj v Planini, je govoril državni poslanec Gostinčar.

Socialna demokracija in krščanstvo. Neki socialistički pisatelj Blatchford je bil toliko odkrit, da je povedal, kaj socialisti sodijo o krščanstvu. Dejal je: »Kristjan ne potrebuje izobrazbe, ne inteligence. Da postane pa človek brezverec, se je treba učiti in misliti. Ne tajim ničesar. Ne vem nič o Bogu in ne o posmrtnem življenju.« — To so odkritosrčne besede. Tega moža so drugi socialisti zmerjali

radi njegove odkritosrčnosti, ker je v tem pripomoget, da so ljudje spoznali socialiste in je njihov kandidat radi tega propadel. Ta odkritost je torej hvale vredna! A mož se v nečem precej moti! Nekdo je lahko velik brezverec, a zraven še večji tepec! Saj to vidimo navadno na naših socialistih. Da pa je kdo cel kristjan, mora znati vsaj katekizem, in že to je zaklad modrosti.

Slovenska šola v Aleksandriji. Po prizadevanju našega rojaka P. Benigna se je ustanovila v Aleksandriji šola za slovensko in hrvaško mladino. Konzul je delal težave. V sredo popoldne je deputacija dr. Šusteršič, Vukovič in aleksandrijski odvetnik dr. Wolf prosila ministrskega predsednika zunanjih stvari Aerenhala npravne in grotne podpore za to šolo. Minister je deputaciji izrazil svoje veselje nad šolo in obljubil svojo podporo.

Izobraževalno delo! Jesen je tu in zima se bliža. To je najprimernejša doba za delo po naših družtvih. Ze obstoječa izobraževalna društva naj priuč z rednimi predavanji! Kjer družtev še ni, naj se osnujejo prej kot mogoče! Vemo, da bi marsikje že davno radi imeli izobraževalno društvo, a jih še danes ni. Naše ljudstvo je vedoželjno. Zato v vsako faro eno izobraževalno društvo, ki bi potom predavani, dobrega berila in poštenega razvedrila dvigalo izobrazbo našega ljudstva! Na delo, da bo plačilo veselo!

Stajerski poslanec Ježovnik je na glavnem zborovanju liberalne Narodne stranke rekel, da so kmetje tako zabiti da ne stavijo svojih zahtev. Lep kmečki poslanec, ki na javnih shodih tako psuje svoje volivce. Pač res, vsak kmet je zabiti, ki bi prihodnjič njega volil. Ježovnik je izmed vseh poslancev najbolj omejen in ravno on se drzne reči da so naši kmetje zabiti. To naj si dobro zapomnijo njegovi volivci.

Hrastnik. (Dvorno poročilo.) Dobroznani gospod Roš se je odpovedal županstvu trboveljskemu, kakor se je zadnji teden oficijelno naznanilo iz njegove slavne rezidence. Hudu-mušni ljudje trdijo, da se je zbal novih občinskih volitev, pri katerih bi niti v odbor več ne prišel. Upamo, da kmalu prizaneseto tudi deželnemu dvorcu v Gradcu, ki se je bajda tudi že naveličal njegove trdovratne molčečnosti.

Krvavi dogodiljaj v Pulju. Preteklo nedeljo zvečer so prišli zlikovci v stanovanje finančnega komisarja Morina v Pulju, ko je bila soproga sama doma. Najprej so jo zvezali, zagrozili ji z nožem, ako ne bo tiho, nato so začeli pleniti po stanovanju. Medtem so sosedje slišali, kaj se godi v Morinovem stanovanju in poklicali redarstvo. Ko je ono prišlo so roparji ravno odhajali. Zlikovcem se je posrečilo uiti. Prijeli so samo 20-letnega Viskoviča, katerega je gospa spoznala in rekla: »Ta je moj ubojica«. Bil je takoj aretiran. Posrečilo se je sedaj tudi drugim priti na sled.

Novice iz Amerike. V Calumetu se je ustanovilo »Hrvatsko slovensko in obrtniško društvo«. — Prejšnji urednik »Glasnika«, Iv.

Molek je prevzel uredništvo »Proletarca«, ki dela konkurencu »Glasu Svobode«. — S hišne strehe je padel in se nevarno poškodoval rojak J. Medved. — Rojak Mike Maurin, večleten prodajalec knjig, je odpotoval v rojstni kraj, v Tančjo goro pri Črnomlju, kjer misli živeti v bodoče. — V Aldridge je umrl Ivan Flerij, doma iz Gornj. Grada. — Dramatično društvo »Zarja« so ustanovili Slovenci v Puebla. — Lokomotiva je ubila rojaka Matevža Ložekarja.

Zelo popolen imenik slovenskih knjig je priložila današnji številki »Katoliška Bukvarna v Ljubljani«. Gotovo se pokaže v vsakdanjem življenju za vsakega in večkrat potreba, omisliti si kako knjigo, da se pouči o marsičem potrebnem za svoj stan, marsikdo si poželi za proste ure kako mikavno pripovedno berilo, katero ima za splošno izobrazbo pomen. Katoliška Bukvarna je izdala sedaj na podlagi svoje popolne zaloge imenik pripovednih in podučnih knjig, namenjenih za slovensko mladino in mladino, ter ga priložila današnji številki. Tako popolnega imenika še nismo imeli v rokah. Pregleda naj ga vsak, to mu bode mnogo koristilo; saj kdor pozna slovstvo domačega jezika, je napravil velik korak v izobrazbi in vé nasvetovati tudi drugim kaj koristnega. Vse v imeniku naznanjene knjige ima »Katoliška Bukvarna vedno v zalogi. — Nekateré knjige imajo zvezdico (*) poleg cene; ta zvezdica pomeni, da so take knjige priporočljive tudi za mladino. Mnogo lepega prinese sv. Miklavž naši mladini; le žal da pozabi včasih na najkoristnejše darilo — namreč na dobre knjige, posebno pripovedne smise, katere čita mladina s tolikim veseljem in katere jo navdušujejo za vse dobro ter odvrtačajo z jasnimi zgledi od hudega. Preskrbljeno je tudi za manjše otroke, tudi take, ki še čitati ne znajo; te knjige so navedene na strani 15. našega imenika pod naslovom, knjige z barvanimi slikami otrokom za nazorni nauk. Katalog je torej sestavljen za vse potrebe in bo vsakemu dobro došel. Knjige se naročajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Predavanja v krščansko soc. zvezi ljubljanski se vrše vsak torek in sicer se prično ob pol osmih zvečer. Do sedaj so predavali gg. dr. Lampe, kanonik Sušnik, profesor dr. Gruđen, poštar Slavko Ravnihar, semeniški profesor dr. Ušeničnik. V torek 19. t. m. predava stolni vikar dr. Jerše, v torek 26. dr. Pegan. Tudi za prihodnji mesec je preskrbljeno za predavatelje. Vljudno vabimo k tem predavanjem tudi naročnike »Domoljuba« v Ljubljani. Prjstoj je vsakemu prost. Vrše se predavanja v zvezinih prostorih v »Unionu.«

† Dr. Jožef vitez Tonkil. V Gorici je umrl dne 1. novembra dr. Jožef vitez Tonkil, imejitelj reda železne krone, vitez Franc Jožefovega reda, bivši svetnik drž. sodišča upravni svetnik avstrijskega Lloyda, namestnik dež. glavarja, drž. in dež. poslanec, odvetnik itd. Svoj čas je igral veliko in odločilno

vloga v političnem življenju goriških Slovencev ter je bil vroč zagovornik slovenskih pravic. Že več let zaporedoma ga je mučila bolezen, trganje po udih. Trpel je hude bolečine. Naposled je tudi oslepel. Pogreb je bil v nedeljo dne 3. t. m. ob 2. uri popoldne. Na krsti je bilo opaziti posebno lepi venec »Goriške čitalnice« s trobojnimi trakovi. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva, zastopana je bila vlada po grafu Attems, dež. odbor po nam. dež. glav. dr. Gregorčiču, dalje po profesorju Berbuču in dr. Eggerju, zastopana so bila tudi slovenska društva v Gorici. Blagemu pokojniku svetila večna luč!

Kokošje tatvine. Kakih deset let se že vršijo v Vrtojbi kokošje tatvine, ne da bi bilo mogoče kokošarje vjeti. Konečno se je posrečilo orožniškemu postajevođu gosp. Faturju, tem tatvinam na sled priti, nakar je Iv. Mermoljo in Josipa Donatellija aretoval. Pri tatvini je bilo več fantov udeleženih, kateri so skupno imeli v hiši Mermolje kokošje pojedine. Samo v teku leta 1906 je zmanjkalo 80 do 100 kokoši, oziroma piščancev. Prebivalstvo je jako veselo, da se je prišlo tem tatvinam na sled, katere so jim skozi toliko let belile glavo z vprašanjem: Ali so lisice ali tatovi? No, sedaj se že ve, ker onih dveh aretirancev nečje izpustiti.

Trideset milijonov bankovcev po 20 K bodo natisnili v c. kr. državni tiskarni na Dunaju. Ti bankovci bodo imeli močnejši papir in bodo nekoliko manjši od sedanjih, vijoličasti. Posebnost teh bankovcev bo lesketanje v raznih barvah: modro, zeleno, sivo in vijoličasto, tako, da bo bankovec, če ga držiš proti luči, vedno igral v drugih barvah. Zato bo skoro nemogoče te bankovce ponarejati. Vpeljali jih bodo 1. maja prihodnjega leta.

Antimonovno livarno v Izlakah pri Zagorju so dogotovili in jo bodo 12. t. m. kolavdirali. Lastnik je tvrdka Riedl, delniška družba v Berlinu.

Denarna kriza v Ameriki in delavstvo. Denarna kriza v Ameriki je jako občutno zadelo tudi delavstvo. Mnoga industrijska podjetja nimajo denarja, da bi delavce izplačevala zato delavce odpuščaajo. Zadnja dva tedna je bilo odpuščenih 60.000 delavcev.

Po nesreči se je ustrelil. Iz Primero Colo v Ameriki poročajo: Žalosten dogodek se je pripetil v Cokedale, Colo., v bližini Trinidad. Rojak Ivan Grlj iz Cokedale je šel v bližnjo naselbino obiskat tamošnje rojake. V suknji je pa imel revolver kalibra 45. Predno je odhajal, je hotel pomagati gospodinjji, pri kateri je bil na stanovanju, škaš z vodo vzdigniti, pripogivšemu se je pa padel revolver iz žepa. Krogla mu je šla v desno lice in na vrh glave ven, tako da je bil na mestu mrtev.

Na Vrhnikih se snuje katoliško slovensko izobraževalno društvo. Vlada je pravila že vzela na znanje.

Slovenska trgovska šola. Deželni odbor kranjski je pred tednom na predlog deželnega odbornika gospoda Povšeta sklenil z ozirom na sklep dež. zbora z 1. 1903. obrniti se na naučno ministrstvo, da ono izreče svojo državno podporo za slovensko trgovsko šolo v Ljubljani in zagotovi ne le redne vsakoletne prispevke ampak tudi prevzema en del ustanovnih stroškov. Ker je naučni minister deputaciji »Slovenskega kluba« to obljubil, imamo vsjo nad, da se bo toliko potrebna trgovska šola kmalu ustanovila. O značaju nove šole ali bodi štiri- ali dvorazredna, bode moral sklepati deželni zbor.

Potres v Buhari. O katastrofi v Karatagu se nadalje poroča: Iz Kohana se poroča, da je v mestu Karatagu 20. oktobra izgubilo življenje nič manj kot 2500 ljudi. Na površju so se pokazale velike razpokline. Iz Taškenda se poroča, da so trije zaporedni sunki pov-

zročili drčo gore, ki je zasula mesto Katarg. Mesto šteje 5000 prebivalcev.

Slovenski organisti! Knezoškofijski ordinarijat ljubljanski je z dne 11. oktobra t. l. št. 5091 blagohotno vzel na znanje predložena mu pravila k novemu društvu organistov in cerkvenikov, ter želi društvu, ki se ustanavlja obilo uspeha v moralni in socialni prilog slovenskih organistov in cerkvenikov. Pravila so sedaj predložena c. kr. dež. vladi. Seja osnovnega odbora bode v mesecu novembru. Natančneje se še objavi. Opozarjajo se vsi odborniki, da se gotovo udeležijo te važne seje, ki je zadnja pred občnim zborom. Tovarishi agitirajte za obilno udeležbo na dan občnega zbora, ki bode sklican takoj ko bodo potrjena naša pravila.

Čuden samoumor. Iz Trbovelj se nam piše: Upokojeni rudar Jernej Ajdovec je hotel pretekli teden skočiti s ceste, ki pelje preko Bevškega v Zagorje, v prepad ob cesti, a so mu zabranili. Toda kmalu je prišel drugičkrat na cesto, in zdaj se mu je strašna nakana posrečila. Vsega pobitega so izvlekli iz prepada ter ga prenesli v trboveljsko bolnišnico. Ni se več zavedel, Rajni je bil nekoliko zmešan.

Državna policija v Pulju. Iz Pulja se nam piše: Slišijo se govorice, da bode začetkom 1. 1908 v Pulju nameščen poseben odsek državnih stražnikov, sto po številu, takih, kakoršne ima Trst — z enim častnikom. Delokrog te policije bo obsegal Rovinj, Vodnjan in druge kraje v okolici. Z uvedbo je pooblaščen višji komisar Osto, ki je že stalno nameščen v Pulju. Povod temu so dali vladni in mornarski krogi, ker je v zadnjem času pokazala mestna policija večkrat, da ni niti kos niti sposobna, da vzdrži mir in red v mestu.

Velika železniška nesreča. Pretečeni teden je skočil iz tira pri postajališču Glasbrense pri Ljubnu vlak, ki je vozil rudo. Vlakovodja se je rešil, ker je skočil hitro z voza, medtem ko sta padla strojevodja in kurjač z vlakom vred pod nasip. Nevarno sta ranjena oba. Kurjač 19letni Drechsler je ležal dve uri pod vlakovimi razvalinami, predno so prišli do njega.

Iz Celja. Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju vrlo napreduje. V kratki dobi dveh mesecev jej je pristopilo 42 članov, ki so vplačevali na glavnih in opravičnih deležih 15.632 K. 178 vlagatelj je vplačalo 140.532 kron 34 v hranilnih vlog. Posojil se je izdalo 40.100 kron, pri drugih zavodih pa ima naloženih 123.759 K 37 v. Denarni promet prvih dveh mesecev je znašal 352.437 K 63 v. Zavod vživa vsestransko zaupanje in se vsled tega zelo hitro in krepko razvija. Od previdnega in krepkega vodstva pričakujemo, da postane ta denarni zavod na Spodnjem Štajerskem glavna opora kmečkega stanu in važen činitelj v razvoju narodnega gospodarstva. Zato pa želimo, da se razvija in napreduje v enaki meri, kakor prva dva meseca, tudi v bodoče.

Kmetijsko poučno predavanje. Pretekli terek se je odpeljalo večje število kmetovalcev, posebno iz Horjula in Selc, pod vodstvom gospoda mlekarskega nadzornika Legvarta na Tirolsko proučevati kmetijske razmere, zlasti živinorejo in živinske zavarovalnice.

Za materjo v smrt. Iz Brežic poročajo: Dne 27. oktobra je v Bukošeku umrla žena Marija Novak. Njena neutolažljiva hči je po pogrebu rekla grobarju, naj takoj po pogrebu izkoplje poleg matere še en grob, ker bo kmalu sledila materi. Nato je šla domov in se zastrupila.

Na Jesenicah še sedaj nimajo župana. Skoro leto dni so nagajali liberalci. Ko so bili vsi njih prizivj odbiti, se je vršila pred tedni

volitev I. razreda. Izvoljeni so bili v večini somišljeniki »S. L. S.« Ta stranka ima poleg I. razreda tudi III. razred v posesti. Pretečeni teden bi bilo treba voliti župana. Sedaj pa so začeli obstruirati Nemci. Hoteli so za župana na Savi in sicer tovarniškega uradnika Pongraca. Pristaši »S. L. S.« niso hoteli v to privoliti, in Nemci so šli od volitve in s tem preprečili volitev župana. Sedaj je zopet anarhija nastala po krivdi Nemcev. Liberalci in Nemci zahtevajo nove volitve. Vlada bi morala kaznovati Nemce z globo in jih prisiliti da pridejo k volitvi. Kakor se pa vidi, je vlada bolj na strani Nemcev. Ljudstvo zahteva, da se napravi vendar enkrat red v občini.

Liberalni učitelji vedno bolj očitno stopajo na dan s svojimi nameni. Nedavno je njihov časopis »Učiteljski Tovariš« zahteval, da se prepode šolske sestre iz Ciril-Metodove šole v Trstu, češ da učenke preveč navajajo k molitvi in pobožnosti. To je edini vzrok, katerega imajo ti vzgojitelji krščanske mladine zoper šolske sestre. — Toda v svojih brezverskih namerah grede še dalje. Posnemati so začeli framasonske učitelje na Francoskem. V nekem kraju na Notranjskem je ondotni učitelj prepovedal nositi otrokom križce in svetinje okrog vratu, ker se to ne strinja s paragrafom 78 nove šolske postave. Istega mnenja je bil tudi okraj. Šolski svet v Postojni. Toda o tem se bo še govorilo. Če mislijo liberalni učitelji s takimi šikanami povečati svoj itak že mali vpliv pri našem ljudstvu, se silno motijo. Liberalnim učiteljem kličemo: ne žalite krščanskega čuta našega ljudstva. Vsaka stvar sega le do gotove meje.

Prošnja. Kateri izmed Amerikancev ve, kje se nahaja Jožef Zrnc, doma iz Zdenke vasi pošta Dobropolje. Dotični je 40 let star, pred tremi leti je šel v Ameriko, pa ni od tedaj nobenega sledu o njem. Med tem časom je brat umrl in on bi moral podedovati, pa ga od nikoder ni. Če je komu znano, kje se nahaja, naj mu pove, ali pa naj naslov pošlje na županstvo. Stroški se povrnejo.

Iz Trsta: Po dolgem čakanju odobrenja pravil se je dne 20. oktobra t. l. ustanovilo pri Sv. Ivanu pri Trstu »Slov. kršč. soc. izobraževalno društvo«.

1. Pozdravil je gospod ustanovnik kaplan Anton Čok udeležence in raztolmačil društvena pravila.

2. Nato so bile volitve. Predsednikom je bil izvoljen gospod kaplan A. Čok, podpredsednik gospod Mislej Vinko, tajnik gospod Janko Križman, njega namestnik g. Furlan Edvard, blagajnik gospod Jožko Stranj, njega namestnik g. Janko Marc in knjižničar je bil imenovan g. Radivoj Udovič. Kot pregledovalca računov sta za redne ude g. Maksimiljan Baretto in za podporne ude g. Ivan Marija Marc. Nato je bilo vpisovanje udov in ob tej priliki se je vpisalo približno 50 udov ustanovnih in 20 podpornih.

Gospod Franjo Sila je izrekel veselje nad ustanovitvijo društva in gospod Križman Jan-ko je raztolmačil rek: »V slogi je moč!«

Nato je sledila prosta zabava. V nedeljo 3. t. m. je imelo »Slov. kršč. soc. izobraževalno društvo pri Sv. Ivanu pri Trstu« svoje prvo predavanje.

Predavanje je otvoril gospod predsednik Anton Čok in podelil besedo gospodu S. H. Škerlju, kateri je nekaj omenil o včerajšnjem shodu N. D. O. Sovražnikov tudi ni manjkalo, kateri so prišli pod vodstvom g. social. demokrata Mekinda, hoteč razbiti predavanje. Nato je predaval gospod M. Moškerc iz Ljubljane o delavstvu. Srčna hvala gospodu Moškercu za njegov govor. Nato je zaključil gospod predsednik predavanje. Mlademu društvu kličemo: »Razcvitaj se!«

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Radomlja. V osmi številki »Omladine« glasilo takozvanih radikalcev, izraža neko nejevoljo, ker se upiramo radikalizmu. Morda pa se kaže v tem le ponos »Slovenijinega« tajnika, češ, da tudi on dela doma. Knjige in časopisi so se že preje čitali, ko še »Prosveta« ni vzela vas v režijo. Je li »Prosveti« znano, kako knjižnico je zapustil nekdanji župnik v pokoju g. Zupančič?! Se je li on kje hvalil?! Sedaj pa, ko se bere s sodelovanjem »tako narodnih radikalcev«, katerim je pa »Svobodna Misel« ljubša kot pa rožni venec, je pa vse pridobljeno na narodnem polju. Malenkosti! Hinavščina. Ali bi ne bilo umestno, ako bi vzela »Kmečka zveza za kamniški okraj«, ali pa »Mladeniška zveza« v oskrbovanje, da bi se čitalo več knjig in časopisov, ki nam niso sovražni ali hinavski. Kot si jaz mislim stvar, podam v naslednjem v par črticah. Od posameznih izobraževalnih društev bi se izvolili najspodobnejši mladeniči ali tudi dekleta, ki razumejo, kaj ljudje radi čitajo in da so sploh zmožni voditi knjižnico. Vsak tak knjižničar bi moral poslati zaznamke knjig glavnemu knjižničarju, ki bi tvoril nekako centralo. Ta z odborom vred bi imel nalogo, da bi se premenjevale knjige iz društva v društvo. Dalje bi prejemal morebitna darila v knjigah, v denarjih; njemu bi se pošiljali zneski nabrani od neudov, ki bero knjige. Knjige bi ne smele biti društvena last, sploh nobena knjiga bi se ne smela prašiti v privatnih ali društvenih predalih! Po vaseh kjer ni naših društev, naj bi se uredili bralni krožki, ki se naslanjajo na bližnje izobraževalno društvo. V Radomlju n. pr. bi se naslajal tak krožek na rovsko izobraževalno društvo, če bi se pa tu mladini dvignil ponos, da ustanove svoje izobraževalno društvo, bi bilo pa še lepši. Sicer pa Rovam vsa čast. — Skoro neverjetno je bilo slišati, da je postalo ognjišče za »Prosveto« v Radomlju ravno tam, kjer se je najmanj pričakovalo. Sicer je pa mogoče, da se bo tu delalo samo v imenu — radikalizma ne! — Splošno bi pa bilo jako dobro in koristno, ako bi društva prirejala tudi v krajih, kjer ni društev, kako pevsko veselico, igro, ali da bi nastopil kak mlad govornik, ki ni trgal hlač po gimnazijskih klopetih. Čim bolj smo združeni, večji bo uspeh. Če pa bo hiralo ali pa dve bralni društvi v eni vasi, mora pa oboje razpasti, kot zna tudi »Prosvetina« knjižnica v Radomlju. Na Gorenjskem ne bodo ti mladi radikalci dosti opravili, ker nosijo pod svojim plaščem še vedno stari liberalizem, katerega se pa javno že vsak sramuje. Veselilo bi me, ko bi videl, da se primejo tega združevanja mladeniči z veseljem. Morda se še kdo oglasi o tem predmetu v »Domoljubu« in nasvetuje boljše. Potem pa na delo in naše vrste bodo z manj delavci kot pri »Prosveti« lahko pokazale več uspeha. To v odgovor domišljivi »Omladini«. Slednjic pa iskrene pozdrave vsem vrlim mladeničem kamniške okolice in okraja s klicem. Mi gremo naprej, mi mladi — a vas je strah. — Vedni opazovalec družabnega življenja v kamniškem okraju.

g Domžale. Prihodnja domžalska farna cerkev na Goričici je dobila zadnje dni nov, posebno pomenljiv okrasek — krstni kamen! Spodnji kamniti del je izdelal kamnosek A. Vodnik v Ljubljani, zadnji pa domači domžalski kipar K. Hrovat. Celo delo je krasno; vsakemu izredno ugaja. To je pač najlepša pohvala mojstroma, ki sta ga izgotovila! Se-

veda je za sedaj krstni kamen v tej cerkvi še bolj za — parado! Vendar pa je ravno on vsem, ki za ustanovitev fare toliko žrtvujejo, najboljši dokaz, da tudi ustanovitev fare domžalske ni več daleč!

g Moravske novice. Kat. izobr. društvo je priredilo 3. novembra igro s petiem in srečelovom. Društveni pevski zbor, pod vodstvom tukajšnjega organista g. Štefana Grila, se je dobro obnesel. Zapel je dve krasni pesmi, namreč: »Jadransko morje« in »Slovan«. Tako vrlo se pevski zbor še ni postavil. Do sedaj je nastopal na odru z lažjimi, krajšimi pesmimi, a pokazal je, da je kos tudi težjim skladbam. Gledalci so petje naravnost občudovali; kar strmeli so, ko je zadonelo: »Buči, buči morje adrijansko, nekdanj bilo si slovanško.« Nič manj senzacije ni napravila druga: »Slovan«. Vsa čast takemu petju! Kaj porečejo neki »gospodje« pri liberalnem pevskem zboru, ti, ki mislijo da so neprekosljivi, češ: drugi nič ne znajo, samo mi znamo in vemo kako se mora peti. O, le skrijejo naj se uboge stvarce, saj vemo koliko časa je treba, preden si vtepejo kako pesem v trde buče. — Igra »Črevljari«, znana vsled svoje šaljivosti, je napravila mnogo smeha. Igralci so uloge izvrstno pogodili, za kar jim izrekamo priznanje. Naj bi pač društvo priredilo v zimskem času mnogo zabave, saj moči ima, zanimanja tudi ne manika in časa bode dovolj, torej na delo za izobrazbo. — Občinske volitve za artijsko občino se bližajo. Liberalci se baje znanje že pripravljajo. Pravijo, da bo Hušnikar zopet agitiral. No, naj le agitira, saj je vajen, in ko propade, ga tudi ne zadene tako hudo, ker ima v tem prakso. Najbrž ima še dobro spravljen »aufpos«, ki ga je dobil pred tremi leti z spomin artijskega starešinstva. Toda šalo na stran. Radovedni smo pa le, kdo bo šel Husnikarju na limanice. — Ceste v moravški dolini so v silno slabem stanju. V zadnjem deževju smo bredli blato do kolen. Najrše je seveda v Trzinu. Tu se je bilo bati, da kdo v blatu ne obstane. Čuditi se temu ni, saj cestni načelnik — neki penzionirani davkar iz Prevoj — cest ne pride nikdar gledat. Sploh načelstvo za ceste vse premalo skrbi; po nekod so ceste udrtе, kakor kaka reber na Grinotcu, drugod štrle skale sredi cest, jarki niso iztrebljeni, da teče voda kar po sredi ceste. Ako ne bode načelstvo v bodoče za ceste boljše skrbelo, bomo primorani se pritožiti na drugem mestu. Sicer pa bodo v kratkem volitve cestnega načelništva in takrat se bo dalo tudi pomagati. Saj se menda razumemo!

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

n Načelstvo hranilnice in posojilnice nazonja: Od nedelje 17. t. m. dalje se bo namesto v sredo uradovalo vsako nedeljo takoj po jutranjem cerkvenem opravilu pa do dopoldanskega cerkvenega opravila, to je od 7^{1/4}. do 10. dopoldne. Uradne ure bodo torej odslej vsako nedeljo dopoldan, vsak ponedeljek od 7. do 11. ure dopoldne in vsak torek zvečer od 6. do 8. ure. Načelstvo upa, da je s tem ustreglo vsem, kateri se hočejo posluževati domačega denarnega zavoda. Ob izvenuradnih urah se ne more in ne sme nobena vloga niti sprejeti, niti izplačati. Glede posojil sprejema prošnje načelstvo v uradnih urah v pisarni, v izvenuradnih urah pa dajejo pojasnila in sprejemajo prošnje člani načelstva (odborniki).

g Tacenski most. Dosedanji lastnik baron Lazarini hoče na vsak način obdržati stari most z mostnino. Zato leta dan na dan k pristojnim oblastem, naj bi mu dovolile in ga podpirale, da se stari most popravi. Vsi okoličani pa vemo, da je most, kar ga je še ostalo, ravno tako strohnel in v slabem stanju, ka-

kor oni del, ki ga je Sava vzela. Zato smo odločno zoper to, da bi se popravil stari lesen most in bi se morali plačevati mostnino. Tembolj nas torej veseli, da sta se naša pridna poslanca dr. Susteršič in Povše na pristojnih mestih potegnila za to, da se čim preje zgradi most, ki naj bo v državni ali deželni upravi in brez mostnine. Z ozirom na to posredovanje obeh poslancev je okrajni cestni odbor ljubljanske okolice dne 6. t. m. imel sejo, pri kateri je načelnik g. A. Belec stavil sledeča predloga: Ker je vsled živahnega prometa na cesti Tacen-Brod-Ljubljana zgradba novega mostu zelo nujna, in ker ni upanja, da bi baron Lazarini stari most mogel dovolj hitro in varno popraviti, naj okrajni cestni odbor ljubljanske okolice zgradbo novega mostu prevzame v svojo upravo, seveda pod tem pogojem, ako sta visoka c. kr. deželna vlada in deželni odbor voljna dati dovolj podpore. Ker se te ceste (Tacen-Brod-Ljubljana) prav pridno poslužujejo tudi prebivalci vodiške in smleške okolice, naj se naprosi sl. okr. cestna odbora Kranj in Kamnik, da za zgradbo tega prepotrebnegega mostu kaj prispevata. — Oba predloga g. načelnika Belca sta bila soglasno sprejeta.

g Nov most čez Savo bo torej, kakor smemo upati, prišel v deželno ali okrajno last in bo brez mostnine.

g Čast komur čast! Kar začudil se boš, ako sedaj vstopiš v prijazno cerkvico sv. Antona P. na Glinici. Vsa je prenovljena. Dobil je nov tlak, nov lesteneč, novo »večno luč« in pa nove klopi, katere je prav primerno izdelal mizarski mojster Ivan Zalokar. Krona vsej prenovitvi pa je nov veliki kameniti altar, katerega je v nedeljo 27. oktobra župnik in duhovni svetnik gosp. Gr. Maloverh slovesno blagoslovil. Altar je mojstersko izdelal domači mojster g. Alojzij Vodnik v Ljubljani. Nič težkega in okornega ni na tem altaru, vse je lepo in z natančnostjo izdelano, posebno ugajata oba stranska kipa, sv. Jožef in sv. Janez Krstnik. Glavni kip je patron cerkvice sv. Anton Puščavnik. Altar je veljal 4200 K, pa kdor ga vidi, mora reči, da ni previsoka cena. Glinčani pa so si s tem postavili spomenik, ki bo še poznim rodovom pričal o njihovi globoki vernosti in gorečnosti za lepoto in čast hiše božje. Zato čast vsem, ki so s svojimi prispevki pripomogli, da se je cerkvica tako lepo prenovila, in tako pokazali, kaj premore gorečnost za čast božjo, dobra volja in dobro srce. Cerkvena ključarja Valentin Babnik in Janez Zavašnik pa naj v tem lepem delu imata zadoščenje za ves trud, ki sta ga imela, plačal jima bo pa prav gotovo Bog po priprošnji sv. Antona.

g Gasilni dom v St. Vidu je gotova stvar. Stal bo na Padovškovi ledini ob veliki cesti. Ali bi ne bilo prav, da bi ob tej priliki tudi kmetijsko društvo mislilo na kake prostore, kamor bi shranjevalo svoje orodje, motor, slamoreznice itd. Morebiti bi ne bilo napačno, da si kmetijsko in gasilno društvo združeno postavita poslopje za shrambo orodja.

g Pogrebni zavod. Koncesijo mrliške in pogrebne uprave je deželna vlada podelila Andreju Kregarju, posestniku in miz. mojstru v Vižmarjih.

g Iz telovadnega odseka. Sveža sapa je zadnje dni potegnila med nami in je odnesla z debela mlade naše organizacije par suhih vej ter povzročila nekoliko razburjenja med našimi fanti. To razburjenje pa se je takoj poleglo in dobro misleči mladeniči so se še z večjo vnemo priprijeli telovadbe, tamburanja in sestankov, ko so uvideli, da je plevel iztrebljen. Čujemo, da se bo v kratkem ustanovil »Sokol« liberalnega, svobodnega kalibra. S tem se bo izpolnila vroča želja nekega mladega gospodiča, ki je navdušen za mladeniško

organizacijo in sokolsko misel, toda le tako, ki je na svobodomiselnih podlagi, »kakor jo uči g. Žirovnik«. Tako namreč se je ta gospodič sam blagovolil izraziti. Nas to prav nič ne straši, se bomo vsaj ločili, ne bo treba uganjati hinavščine, in vsakdo bo lahko iskal zabave med »svojimi«. Mi se bomo slejkoprej zavedali, da fantu ne prinese sreče taka svobodomiselnost, kakor jo uče liberalci, marveč izobrazba uma in srca, katera izobrazba sloni na naši veri. Zavedati se bomo slejkoprej, da je mladeniču v čast in korist samo tako življenje, ki se prav v vsem strinja z nauki krščanske vere. Povdarjamo: prav v vsem. Zato pa imenujemo nekrščansko tisto izobrazbo, ki mlade ljudi odtujaše cerkvi, jim skuša pristuditi službo božjo in poslušanje božje besede, in jim zastrupi srce z brezverskimi in umazanimi nenravnimi knjigami. Zavedali se bomo slejkoprej, da je za lepe misli in za pravo izobrazbo uma in srca navdušen le tisti mladenič, ki svojih najlepših let ne umaže in ne oblati s pijančevanjem in ponočevanjem, s preklinjevanjem in kvantanjem in ki se ogiblje slabe družčine. Zato je naša najsvetejša dolžnost, gledati na to, da fant, ki je le v eni teh nečastnih stvari prizadet, nima mesta v naši lepi organizaciji. Prav lepo pa vabimo vse poštene mladeniče, naj se oklenejo našega odseka, saj s tem ni rečeno, da bi morali telovaditi ali tamburati, ker ni le to naš namen, ampak, da se združimo vsi, kar nas misli dobro in da bodo ostali osamljeni oni, ki iščejo fantovske časti v surovosti in podivjanosti ali pa v liberalni brezvernosti. To povedati si je smatral za dolžnost cel odbor mladeniškega telovadnega odseka. — V nedeljo, dne 17. t. m. ob 6. uri zvečer zopet redni sestanek s predavanjem in tamburanjem. Tudi »Čebelica« bo tedaj poslovala. 1. decembra pa bo naš občni zbor, na kateremga že zdaj opozarjamo vse naše prijatelje, naj se ga vdeleže, da bodo videli, kaj delamo v lepi naši organizaciji.

Bohinjske novice.

g Policijsko uro bo treba naviti nekaterim gostilničarjem v naši fari, Marsikateri toči celo noč, da potem ljudje pridejo domov vsi podivjani. Naj bi županstvo bolj pazilo na take gostilne. Tudi dajejo nekateri žganje in špirit ob prepovedanem času. Imena za danes zamolčimo. Skoraj vsi pa imajo med službo božjo v nedeljo odprte gostilne in komaj čakajo, da bi kdo prišel. Ljudje v cerkev, pa ne v gostilno!

g Cesta iz Jereke na Koprivnik je v silno slabem stanju. V to poklicane faktorje prosimo, da nam cesto popravijo, dokler ni kake nesreče.

g Veliko lesa bo pri nas letos za voziti. Kmetje, stopimo skupaj, da se pogovorimo, za kakšno ceno bomo vozili, da nas tujec ne prevohi.

g Veliko mraza smo imeli prejšnji teden. Jesenske mrve je veliko uničene. Marsikateri kmet že danes s strahom zre v bodočnost zaradi mrve.

g Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 h je dobil Janko Zupan iz Češnjice, sedaj vajenec v Kranju, ker je rešil življenje Antonu Kozlu iz Kranja.

g 24 ljudi, večina fantov, je bilo poklicanih v Radovljico zaradi boja. Fantje, pamet, da ne bo prepozno.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Mošenj. Sveti misijon smo imeli od 26. pr. mes. do 3. t. m. Vodili so ga očetje misijonarji. Vsa čast župniku v Mošnjah za njegov veliki trud. Lepo je izdelan novi misijonski križ. V prihodnjem letu nameravajo go-

spod župnik izobrazbevalno društvo ustanoviti. Mladeniči, pozor! Tega društva se vsi oklenimo!

g Iz Breznice. Dne 3. novembra je privedilo tukajšnje »Katoliško izobrazbevalno društvo« s sodelovanjem »Marijine družbe« prav lep zabaven večer. Na tem večeru so prvič nastopili novi društveni tamburaši, ki so kaj povoljno rešili svojo nalogo. Res, vsak začetek je težak, pa z vstrajnostjo se premagajo vse težkoče. To so pokazali tudi naši tamburaši. Kaj marljivo so hodili k skušnjam, zato so pa tudi želi splošno pohvalo od množičnega občinstva. Dvorana je bila popolnoma polna in to največ zato, ker je vsak hotel prvič slišati nove tamburaše. Le krepko naprej! — Nato se je igrala žaloigra »Mlinar in njegova hči«, ki se je prav dobro obnesla. Posebno so se postavili oni igralci in igralke, ki so imeli težje, daljše vloge, kakor Marica, Konrad, Korenka, Črnot, županja. Pa tudi drugi so častno rešili svoje vloge. Vsem je treba le častitati na tako krasnem uspehu. Kmalu zopet kaj enakega!

g Iz Rateč pri Belišči. Pretečeni mesec je umrl pri nas v najlepših letih Janez Konpoš, star 25 let. Bolehal je že štiri leta. Prehladil se je v Rajbeljnu pri rudokopih. Dve leti je bil popolnoma slep. N. v. m. p.! — Ustrelil je 20. m. m. v gostilni pri Jalenu za mizo s samokresom Janez Jank Janeza Branca v levo lice. Drugi dan so peljali oba v Ljubljano, Janeza Branca v bolnišnico, Janeza Janka pa v blaznico, kjer je že enkrat bil.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Litija. Rekel bi, da je najlepši kras do bilo litijsko pokopališče v spomeniku rajnega gospoda Jerneja Zupančiča, ki je skozi trideset let deloval v Litiji. Spomenik je izvršil mojster in umetnik gospod Veturaz. Morda je sploh malo tako umetnih spomenikov v naši deželi. Predstavlja nam oltar. Prt iz marmorja izklesan je tako naraven, da ne veruješ niti svojim očem. Gube, čipke, svetloba — vse kot naraven prt. Umetnina je tudi notranjščina oltarja: duhovske insignije: štola, knjiga, kelih in grozdje ter pšenični klas. Kdor se pelje mimo litijskega pokopališča, naj nikar ne zamudil ogledati si te umetnine. Prejšnji teden ga je blagoslovil č. g. šmartinski dekan. Žal, da smo opazili le malo litijskih tržanov; zlasti onih ni bilo, ki so se vedno bahali s prijateljstvom rajnega gospoda. Tako po smrti vse mine!

d V Zatični je sedaj ponehal legar. Le v okolici imamo še nekaj bolnikov. Mesto obolelega dr. Repiča prihaja k bolnikom dr. Košenina iz Ljubljane.

d Okrajni šolski svet v Litiji je menda zaspal. Odkar boleha gospod nadkomisar Klein, ni nobene točne rešitve v šolskih zadevah. Ako se ne vzdrami, bomo zavpili, da se bode slišalo noter do deželnega šolskega sveta v Ljubljani.

d Iz Št. Vida pri Zatični. Ker se še ni kaj dosti pisalo o mlekarski zadrugi v Št. Vidu, sem se namenil malo poročati, kako deluje, ker so si nekateri nasprotniki močno prizadevali, kako bi jo uničili ali vsaj oškodili; a vse zastoj. Čim bolj so napadali, tem več je bilo mleka, tako da ga je bilo že na dan po 1400 litrov. To ni tako malo, ker še ni dolgo, kar se je mlekarska zadruga ustanovila. Četudi ni veliko plače po 10 vinarjev liter, pa vendar se celi mesec nabere nekaj kronic.

Kmalu se bo dražje plačevalo mleko. To-le se mi tudi čudno zdi, da eni še sedaj ne vedo, kaj je mlekarska zadruga. Raje nosijo mleko socialnemu demokratu Jerobu, ki ga ravno tako plačuje kakor mlekarska zadruga. Tega ne moremo umeti, zato bomo objavili v »Domoljubi« imena tistih mož, ki to delajo. — Kar je dobrih mož, vsi okolu naše mlekarske zadruge!

Iz Zagorja.

d »Vzajemno strokovno društvo krščanskih premogarjev v Zagorju« imamo. Ustanovilo se je dne 27. oktobra. In kar je še najlepše: ustanovili so si ga delavci-rudarji sami, ustanovili, ker so videli, da brez društva več ne shajajo. Kdor je preživel v Zagorju zadnje državnozbornske volitve, ta ve, kako potrebno je društvo. Takrat se je pokazalo, kako daleč pripelje socializem ljudi, ki so se mu udali, takrat smo videli, kaj so socialisti, če začno živeti po svojih naukih. Mislili so si in to povedali tudi na glas, mi bomo zmagali; in na ta račun so začeli kazati, kako bo takrat, ko bodo oni gospodarji. Kdor je le znil drugače, kakor je ugajalo tem ljudem, kdor si je le upal misliti po svoje, ne pa tako, kakor je ukazal kandidat Čobal, ta je bil že obsojen. In vzdignila se je zanj cela socialnodemokratska tolpa, možje, žene in otroci. Pluvali so nani, zmerjali, kleli, polivali z vodo, metali nanj kamenje, čakali na vogalih, metali in tako dalje, kdo bi pač mogel naštetiti vse krivice, ki so jih takrat naredili socialisti demokrati poštenim delavcem. Marsikdo si niti življenja ni bil varen, par boječih je zato celo šlo stran, iskat dela drugod. Ljudje iz sosednjih krajev; ki so prišli k nam po opravkih, so zatrevjali, da takega razdivjanega ljudstva še niso videli na svetu; kjer se je kateri prikazal, dobil je precej lepi pozdrav: ta pr. paur je tudi Povšeta volil itd. Kaj bi bili šele počeli, če bi bili zmagali po celi državi? Menda isto, kar so storili leta 1870 njihovi bratci tamkaj v Parizu, ko so za par mesecev prišli do vlade: iz cerkve bi napravili velikansko ječo, tamkaj za pokopališčem pa močne gavage, in kmalu bi podavili vse, ki ne mislijo tako rdeče, kakor oni sami.

d In začeli so misliti ljudje, ki niso voljni prodati svojih možganov Čobalu, kako bi si pomagali, kako bi se dali obvarovati take socialnodemokratske podivjanosti vsaj tisti, ki še niso prišli Čobalu v kremplje, ki še niso v njegovem društvu. Videli so, da eden ali dva ne premoreta nič proti celi vojski demokratov. Če se pa spoznajo med seboj, če se med seboj izobražujejo, če se jih združi trdno več skupaj, potem bodo dobili vsaj nekaj manire tudi tisti, ki so vpisani pri Čobalu. Potem se bodo morali brzdati najhujši nasprotniki, ne bodo jih več napadali, vsaj tako grdo ne kakor doslej. In tako so ustanovili društvo. Socialisti sami so jih s svojimi surovostmi in s svojimi napadi prisilili na to. In zdaj društvo živi in bo živelo, dokler bo dobrih delavcev-rudarjev kaj v Zagorju. Ni se ustanovilo društvo za to, da bi kedaj tako grdo napadali ljudi, ki so mirni, pa drugače mislijo, kakor to delajo socialni demokrati, ampak ustanovili smo ga, da se izobražamo in pa tudi branimo, ker tudi krščanski delavci hočejo živeti, in sicer mirno živeti!

d Pa varnost življenja, bramba pred napadi ni še edini, ni prvi namen društva. Strokovno društvo ima pred vsem namen, da brani delavčeve pravice na zgoraj, pri delodajavcu, pri nas torej pri rudniku in njegovih uradnikih. Pred nekaterimi meseci letos je obolel tukaj rudar. Ležal je že dalje časa. Ko je toliko okreval, da se je vzdignil iz postelje, da še popolnoma nesposoben za daljše delo, je prosil za začasno pokojnino, ker je

trajala bolezen že čez dvajset tednov, za kar je imel kot rudar pravico. Saj je plačeval več let zato v blagajno. Gre k zdravniku po spričevalo, da je res nesposoben. Ta ga pa na kratko odpravi, češ, »pojdite, pa prosite za kakšno lažje delo; spričevala vam ne dam.« In vendar je mož, ves shuššan, komaj po koncu stal, pa naj bi šel delat! Kaj naj stori? Delati ne more, če se pa vendar predrzne na delo, bo v par trenutkih skupaj padel ali si pa nakopal še hujšo bolezen, najbrže smrt. Žalosten in resen obenem gre venkaj. Kam zdaj?! Pa kaj bi premišljeval, Cobal mi bo pomagal. Res stoji v konzum in mu potoži svojo nesrečo. Toda pri demokratih ga kar na kratko odpravijo — menda zato, ker je bil res potreben. »Ti nisi v našem društvu, ti nisi naš, mi nečemo zate nič storiti! — Na, zdaj si pa dobil pravega, Bolan, reven trpin, kdo ti bo pomagal: če greš na delo, si nakoplješ še smrt, če ne greš, je v nevarnosti penziona! Žalostno pa resnično! To se je zgodilo rudarju v Zagorju, ko se je pisalo leto 1907 in je bil Cobal in njegovo društvo vsemogočno. Mož je izpraševal tovariše, pa kaj mu ti pomagajo, kaj vsi niti ne vedo, kam naj se obrne, kaj šele da bi mu kdo pomagal, ki ima pri rudniku tako bore malo veljave in besede, kakor on sam. Videli so možje, da morajo stopiti skupaj, da more le društvo poučiti posameznega in mu pomagati do pravice. In pred vsem ta namen so imeli tisti, ki so ustanovili naše društvo: da se med seboj pouče o pravicah, ki jih ima rudar, in pa, če treba, da mu do pravice tudi pomagajo.

d In še tretji namen ima društvo, med seboj se izobrazevati, da znamo, če treba, na nasprotna napade odgovarjati, ne sicer s pestmi in kamenjem, kakor so delali ob volitvah demokratije, ampak s pametno, mirno besedo.

d Tako je naše društvo. Zapisali smo to, da nas poznajo vsi: naši prijatelji in naši nasprotniki. Kdor hoče sebi dobro, ga vabimo, kdor za nas ne mara, ga bomo pustili pri miru. Seveda če nas bodo napadali, se bomo pa tudi branili, kajti prostosti si ne damo kratiti od nikogar.

d Naravno je seveda, da bi socialisti radi udušili društvo precej v začetku. Zato je znani kandat Sitter prejšnjo nedeljo v Müllerjevem hotelu na shodu predlagal, da bi Češnovarja kar spravili ob službo (res prava svoboda, kakor jo socialisti imajo zmiraj na ustih!), toda Sitter naj ve, da še ni gospodar zagorskega rudnika, in Češnovar se vsake muhe tudi še ne bo ustrašil.

Iz ribniške doline.

Nova cesta. Z delom nove ceste se je pričelo. Skoro petnajst let so jo nam odbijali, slednjič smo jo po zaslugi g. poslanca Jakliča vendar dobili. Nove ceste se pa ne veseli samo čevljarjeva nevesta, ampak veselimo se je vsi. In imamo pa tudi povod, da se je veselimo, kajti v deževnem vremenu ni bilo mogoče voziti po sedanjih cestah vsled povodnj, ki je pridrla iz dveh podzemeljskih jam ter zalila cesto in polje tako globoko, da ni bilo mogoče skozi, ali pa le z nevarnostjo svojega življenja. Kadar vsled povodnj ni bilo mogoče iti po sedanjih cestah, so bili ljudje prisiljeni hoditi in voziti po potu, takozvanem »ajzenponu« katera je pa zelo slaba, grda in ozka, tako da se je včasih že pripetilo, da je kdo zvrnil po strmih hribu navzdol, kajti pot je tako ozka, da se mora zelo paziti, da se voz ne zvrne. Ogniti se je pa skoro nemogoče. Tako bode nova cesta, ki utegne biti, če se bode malo bolj hitelo z delom, tja do Jurija gotova in bode res prava dobrota za našo občino, zlasti pa ob času povodnj. G. poslancu Jakliču in

vsem, kateri so kaj pripomogli v to, se lepo zahvaljujemo.

Godbeni avtomat in harmonij smo dobili pred kratkim v Struge, prvega je kupil za 800 goldinarjev tukajšnji gostilničar Ferbežnar ter ga postavil v svojo gostilnico, da bode za pet krajcarjev godel gostom, da bodo tem lažje jedli in pili. Druzege je pa kupilo vodstvo tukajšnje Rajfajznove posojilnice za 300 K, za katerega se pa še ne vé, čemu se bode rabil, kajti dosedaj stoji že precej časa nerabljen v posojilniških prostorih, menda za parado. —

Mlin na bencin-motor pri nas že skoro tri leta dobro deluje in melje dobro moko. Zadnji čas so se vršile v njem neke poprave, napravilo se je namreč par novih mlinjskih kamenov ker poprejšnji so bili nekaj poškodovani. Novi pa so nekoliko večji in boljši, saj so pa tudi lahke, ker stanejo okoli 600 K, torej bode šlo sedaj bolj hitro in bolje od rok.

Gluha ušesa. Pred nekaj časom smo opozorili merodajne faktorje pri naši domači posojilnici, naj nam ustanove »Čebelico«, katera bi bila v veliko korist naši mladini, pa smo našli gluha ušesa. Nihče se ni zmenil za naš opomin. Zdaj trkamo že drugič na vaša srca, pa upamo, da ne zastoj. Saj lahko sami izprevidite, da je te stvari pri nas močno potreba, potreba tudi, da se kaj gibljemo.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Tržišča. Zahvala. Tukajšnji železniški podjetnik gospod J. Cucchi — prav dobrega katoliškega duha — izšolan pri Salezijancih v Rimu, je položil zastojni tlak v podružnici Matere božje v Tržišču. Tu mu izrekamo javno zahvalo. Marija pa mu izprosi blagoslova pri vsakem nadaljnjem podjetju.

d Veliki Trn pri Sv. Duhu pri Krškem. Iz dna srca se zahvaljujem za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu mojega ljubega sinčka, ki je izročil svojo dušo Bogu 30. p. m. Posebno se zahvalim fantom in dekletam za njih lepo petje! — M. Ogrin.

d Zopet nesreča. V vasi Nova lipa pri Vinici je požar uničil štirim posestnikom vsa poslopja, živež ljudem in živini, orodje in posode. Saj je bilo že vse pod streho. Dne 4. t. m. okoli 3. ure popoldne so otroci z žveplenkami zakurili ogenj v seniku v krmu št. 7 in nenkrat je bilo vse v plamenu. Ljudstvo je prihitelo skoro iz vseh vasi viniške fare na pomoč: iz Dragatuša, posebno iz Belčiga vrha, orožniki in požarna bramba iz Vinice, da so omejili ogenj. Živine ni zgorelo, razven enega prešiča. Škode je okoli 22.000 kron. Trije so bili zavarovani za 4700 kron. Eden je pred par leti odstopil. Tem potom izrekamo srčno zahvalo vsem, ki so prihiteli na pomoč. Bog jim plačaj njih trud in jih obvaruj takšne nesreče. Nesrečnim daj Bog veliko potrebne pomoči in tolažbe. Stariši, pazite vendar že enkrat na otroke in žveplenke. Dosti takih žalostnih zgledov imate.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Idealizem loškega občinskega odbora. Občinski odbor mesta Lož bi bil gotovo za ločitev cerkve od države. Res škoda, da mu ni odmerjen večji delokrog! — Vložila se je pred kratkim pri občinskem odboru v Ložu prošnja, naj bi tudi mestna občina vsaj nekoliko prispevala za organista, katerega vzdržuje le starotrška občina. Vsak pameten človek mora priti do zaključka, da bi bilo to

umestno, ker spadate obe občini v isto župnijo. Ker je občinski odbor v Ložu v svoji prosvitljenosti drugačini misli, je prošnjo odločno odklonil. Pa bodi temu, kakor hoče! Znameniteje je, kako občinski očetje mesta Lož odklonitev prošnje za podporo utemeljujejo. Med drugimi »tehtnimi« razlogi se blesti v odgovoru tudi sledeče: »Občina Lož nima od orgljanja nikakega dobička, torej tudi ničesar plačati ne more.« — Ljudje božji, ki se hočete učiti idealizma in požrtvovalnosti, kar k loškemu občinskemu odboru v šolo! Torej povsod ta ljubi »kšeft«! Naj odborniki mesta Lož v eni svojih prihodnjih sej še določijo, kdo ima od orgljanja največ dobička! Ali so nekateri loški odborniki res tako prosti, da ne vedo, da ne hodijo ljudje v cerkev zato, da bi poslušali orgljanje, marveč zato, da bi bili pri maši in drugih cerkvenih opravilih? Res čudno: ljudje, ki poznajo samo eno prošnjo v očenašu, namreč: »daj nam danes naš vsakdanji kruh«, nočejo kruha privoščiti drugim! Sicer pa bodi omenjeno, da je v loškem občinskem odboru nekaj vrlih mož, le žalibog, da so v manjšini. Tudi drugi Ložani in Podložani niso taki, kakršne na zunan predstavlja njih občinski odbor. Občinski odbor mesta Lož je nenaravna slika mestne občine. Volivci, pri prihodnjih občinskih volitvah metlo v roke, pa naredite red v svoji občini!

Se ena opazka. Nekaterim občinskim odbornikom v Ložu se čudno zdi, kako gospod župan seje sklicuje. Včasih se vabi k seji pogojno, n. pr. 12. okt. bo občinska seja, če bo dež. Ker je slučajno lepo vreme, seja odpade. Včasih se skliče seja par ur pred otvoritvijo, kakor n. pr. ona na dan 16. oktobra. Zdi se, kakor bi se hotel gospod župan na ta način iznebiti nekaterih gospodov odbornikov, ki se upajo samostojno misliti, in ne kihnejo — samo takrat, kadar dovolita znana dva ložka liberalna prvaka. Nad takim postopanjem lahko nekateri gg. odborniki opravičeno mrmljajo.

Liberalna usmiljenost. Usmiljenega samaritana se je pokazal ljubljanski župan Iv. Hribar, ki je v državnem zboru nujno predlagal, naj vlada nemudoma ceni škodo, ki jo je povodenj napravila g. Žagarju na žagi v Pudočju, Markovcu in Travniku. Vsa škoda znaša baje 10.000 K. Kadar se gre za podporo v nesreči ne poznamo strankarstva. Prav je, če vlada povrne gospodu Žagarju od povodnji storjeno škodo. Zakaj se ni gospod Žagar obrnil na dr. Žitnika, lahko umevamo. Tega mu ne zamerimo. Zamerimo pa Hribarju, ki v svojem nujnem predlogu za podporo vidi le gospoda Žagarja, ki je slučajno njegov politični somišljenik, ne prosi pa podpore za stotere druge revne posestnike v loški dolini, ki so mnogo bolj potrebni podpore. Hribarjeva usmiljenost je politična, zato nelepa. Naš vrli poslanec dr. Žitnik je vložil v državnem zboru posebni predlog za podporo oškodovancem v loški dolini ne glede na politično mišljenje, Hribar v svoji liberalni usmiljenosti pozna pa le znano pravilo Tavčarjevo: »Liberalcem groš, klerikalcem knof«. Zdaj si ljudje lahko mislijo, kako bi se bil potegoval za podporo Dekleva, katerega je prišel na Hribarjevo povelje priporočat v Stari trg Babčev fantek, ako bi bil izvoljen za poslanca.

n Sreča v nesreči. Dne 22. okt. se je ponesrečil Franc Vesel iz Šmarate. Razstreljeval je kamen z dinamitom. Bili ste postavljeni dve mini, ena za drugo. Prva, ki naj bi bila drugo užgala, je eksplodirala. Hoteč se prepričati, je li eksplodirala tudi druga mina, vzame Veselov tovariš orodje in prične odkopavati, kar zadene mino, ki z vso silo eksplodira. Pri tej priliki je dobil Vesel po-

škodbe na obeh; vendar je upati, da vsled vedne zdravniške pomoči ne bo prehudih nasledkov. Tovariši njegov je ostal do cela neškodovan. Res velika sreča v nesreči!

n **Baraka je zgorela** g. Ronkotu, ki gradi igovsko šolo. Baraka, ki je bila odločena za stanovanje zidarjem, res ni bila bogzna koliko vredna, vendar je škoda precejšnja, ker je z barako vred pogorelo veliko orodja, ki je bilo last podjetnikova.

n **Društveno.** V nedeljo dne 3. novembra je predaval v izobraževalnem društvu predsednik Frančišek Vovko o predmetu: Ali se je človek razvil iz opice? Pohvalno moramo omeniti udeležence, ki so se udeležili predavanja v obilnem številu. Videlo se jim je, da imajo za take stvari več smisla, kakor marsikateri izmed »inteligentnih«.

n **Prihodnje predavanje** v izobraževalnem društvu bo v nedeljo, dne 17. novembra. Snov bo zopet zanimiva. Ker pride predavati tuj gospod, je želeli, da se člani in nečlani prav mnogobrojno udeležijo javnega društvenega shoda.

n **Osebnostna vest.** Iz Loža je odšel dose-danji kontrolor gosp. Ernest Sedlak na novo službo v Novo mesto. Na njegovo mesto je prišel iz Trebnja g. Strmolč.

Idrijske novice.

n **Nepričakovano** naglo je umrl posestnik in voznik Sameštar v Crnem vrhu. Znan je bil daleč naokrog. Mož je bil vedno dobre volje. Bog mu daj tudi onkraj groba nebeskega veselja!

n **Kristan** se je zlagal v papeževih razglednicah glede služabnikov, sob in dohodkov sv. Očeta. Pozneje je njegovo društvo založilo knjigo »Pod spovednim pečatom«. Priporočal je knjigo, češ da jo je spisal »kato-liški duhovnik«, da bi tem laglje farbal ljudstvo. Ker je Kristan odpadel od katoliške vere, so bili nekateri zelo radovedni, kakšen je bil tisti »duhovnik«, ki ga hvali odpadnik Kristan. In »Slovenec« je prinesel poročilo, ki je v njem opisano življenje tistega Kristanu tako priljubljenega »kato-liškega duhovnika« Kirchsteigerja. Tam citamo: »Odkritja iz spovednice« prinaša »Fessel«, glasilo avstrijskih reformerjev zakona, in drugi listi marljivo ponatiskujejo ta odkritja, tako »Alldeutsches Tagblatt«. Pisatelj je Hans Kirchsteiger. Podamo predvsem nekaj dejstev iz njegovega življenja: 1898 so Kirchsteigerja kot kaplana v Mollu (na Gor. Avstrijskem, prip. por.) zaradi npravnostnega zločina (Sittlichkeitsverbrechen), zaprli in takoj izročili zdravnikom za blazne v opazovanje. Opazovala sta ga dva znana dunajska veljaka (avtoriteti), profesor Fritsch in dr. Hinterstoisser. Sestavila sta daljše poročilo, ki opisuje npravnostni zločin kot »dejanje že duševno bolnega individua« in se končuje tako: Končno predlagata podpisana radi občne nevarnosti (aus Gründen der Gemeingefährlichkeit), da se krivec odda v kako blaznico. Dunaj, 26. julija 1898.« — Kirchsteiger je na podlagi tega poročila ušel težki kazni v ječi in bil oddan v blaznico Niederuhart, iz katere pa je kmalu pobegnil. Pri-marij tega zavoda dr. Schopfhagen je izdal naslednje izpričevalo: »Gospod Ivan Kirchsteiger je bil od 6. avgusta 1898 radi prismoje-nosti (Verrücktheit) v gornjeavstrijski deželni blaznici, iz katere je 21. novembra pobegnil. Imenovani je neozdravljen in neozdravljiv.« Res je bil pozneje od nekega okrajnega zdrav-nika proglašen za zdravega. — Ze preje je spisal mož roman: Pod spovednim pečatom, zdi se, da se imenovani sedaj nadaljuje (nam-reč z »Odkritji«, op. por.). Zgoraj navadna dejstva kažejo, koliko vere je vreden pisatelj, ki se zgraža nad »nenravnostjo duhovnikov« itd. Pri vsi stvari je mogoče le dvojje: Ali so

»Odkritja« resnična, in potem obsojajo pisatelj in njegovi pritrjevalci sebe; zakaj zloraba najvišjega zaupanja se studi vsakemu dostojnemu človeku; ali pa so neresnična, in tedaj prav po zloglasnemu načelu: namen posvečuje sredstva. V teh odkritjih imamo torej v resnici pred seboj očitno spoved pisatelja in mož za njim, razodetje lastnega srca duševno bolnega človeka. Katoliška spoved je pretrdna in previsoka, da bi jo tako spodkopavanje pripravilo ob zaupanje le pri enem katoličanu. Vsakdo se pač vpraša: Kaj je tu na prvem mestu: Neumnost ali podlost? Tako piše »Magazin« z dne 20. marca t. l. na str. 479 in 480. Dne 1. maja t. l. je govoril Kirchsteiger na neke: n socialnodemokraškem shodu. Prišel je v preiskavo radi verskega motenja, a je bila preiskava ustavljena, ker je bil Kirchsteiger zopet spoznan, da radi duševne ne-nornosti ne more biti odgovoren za svoje besede in dejanja.« Ali boste vi, pametni možje, brali knjige, ki jih piše norec? Pokažite brez pomisleka vrata vsakemu agentu, ki se upa vam ponujati to kramo!

Iz reške doline.

n **Uradne tajnosti** razume varovati Čes-nikov Korle, ud c. kr. okr. šol. sveta v Po-stojni. Kar se je v tem zastopu sklenilo glede trorzadnice v Št. Petru in Zagorju, je raz-nesel dični Korle domov grede od seje po gostilnah v Št. Petru. Priče za to so na raz-polago.

n **Naduta domišljavost** Korletova jo je skupila »Izvrsten dopisnik« iz Pivke je dobil v »Notranjcu« uradni popravek od postojin-skega okr. glavarstva, da ni res, da je bila komisija od glavarstva, ki je cenila škodo vsled povodnji in to vsled prošnje, ki jo je odposlal Korle na okrajno glavarstvo, in da tudi ni res, da se je okr. glavarstvo takoj odzvalo prošnji. Korle! za eno si bogatejši.

n **Premški g. župnik** Ivan Lovšin je dobil župnijo Rakitna.

n **Most pri Žagarju** na Suhorje je bil vsled trikratnih prestopkov bregov Reke de-loma razrušen. Zadnjič je bila celo velika ne-varnost, da ga odnese. Ubogi Suhorci imajo vedno stroške in popravilo. Naj bi se že ven-dar enkrat tozadevna prošnja ugodno rešila.

n **Dvogovor dveh Suhorečanov.** Jurij: Ti svak ali že veš, da ne bo mogel najin pri-jatelj vina nič več tako poceni točiti kakor dosedaj? — Janez: Zakaj pa ne? — Jurij: Ali ne veš? Se vidi, da nič ne bereš; v krat-kem stopi nova postava v veljavo, ki strogo prepoveduje ponarejati vina in če bi ga znal kdo še tako dobro »pofarbat«, kakor najin prijatelj. Sedaj menda razumeš; posehmal bo premalo dobička. — Janez: Oh škoda!

n **Svetla zvezda** Andreževega Lojzeta iz Bistrice se je zopet prikazala in sicer v »No-tranjcu«, ko je v potu svojega obraza skrpupal kot zakotni pisac dopis iz Gor. Zemon. V njem zabavlja to človeče, kateremu prede vedno pajčevina po lačnemu želodcu, čez žu-pana g. Hervatina; kateri je postopal čisto pravilno v zadevi podžupana gorenjzemon-skega. Ker bodo o tej stvari itak še govorile razne oblasti, opozarjamo za danes le še jav-ne oblasti na tega človeka, ki je edini krivec, da je preje tako mirna vas, kakor Gorenji Ze-mon, razburkana, in da stoji on za vsemi sple-tkarijami. Tako Lojze, sedaj smo pa tudi mi naslikali celi položaj javnosti.

n **Na Suhorlji** je že šestič vložena prošnja za drugo krčmo. Radovedni smo, če bode imela isti uspeh, kakor prejšnje. Opozarjamo glavarstvo in orožništvo, da rešujejo prošnje nepristransko. Doba, v kateri se je reko: »liberalcem groš, klerikalcem knof« je že mi-nila. Gospoda! dajte ljudem prosto voljo, da se za potrebo okrepcajo, kjer hočejo; ne pa

narekovati: tukaj ali pa nikjer. Za pošten denar se sme zahtevati poštna postrežba. Mislimo, da se razumemo; enaka pravica velja za vse!

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Postojnske novice.** »Notranjčev« do-pisnik je menda hotel svoje bralce nekoliko potegniti s svojim duhovitim in obenem silno olikanim dopisom »Postojnski kapelanček«. Dopisnik piše, da si je podpisani na praznik Vseh svetnikov nekoliko »rivoščil« trgovce in krčmarje. Resnici na ljubo odgovorim tole: »Omenjal sem v svojem govoru na Vseh svetnikov, da se ta in oni izgovarja s svojim stanom, ako ne živi po božjih in cerkvenih zapovedih. Marsikdo izmed meščanskega stanu, bodisi trgovec, gostilničar ali roko-delec, ki ne dela po svoji vesti, bo pokazal izmed svetnikov tega in onega, ki je bil tudi trgovec itd. pa se je vseeno zveličal.« Ker je v teh nedolžnih besedah g. dopisnik (ne rabin tako lepih izrazov, kot jih je rabil on) opazil hujskanje proti domačim meščanom, zato vprašam g. dopisnika: 1. mogoče slabo slišite, 2. mogoče imate slab spomin, da ste, ko ste te laži pisali že pozabili, kaj ste slišali. Meščan-ov je pač veliko na svetu, če ste pa moje nedolžne besede obrnili nase, tudi prav. Ker me tako lepo učite, naj bom ponižen in priden. Vas prosim g. dopisnik povejte svoje ime, da bom presodil, če Vas kaže ubogati. Če se prepričam, da ste tudi v katolikizmu dobro poučeni, Vas mogoče pridem v bodoče vprašati za svet, kaj in kako naj govorim. S pozdravom Franc Vilfan, kaplan.

n **Izobraževalno društvo v Postojni** do-bro napreduje. Udov je že okrog 90. Vsako nedeljo po Večernici imamo v društvenih sobah predavanje. V nedeljo je predaval g. katehet A. Ažman. Može in mladeniči so z zani-manjem poslušali, ko jim je g. govornik v lepih besedah razložil, v čem da obstoji prava omika.

Iz raznih krajev.

AMERIŠKA PISMA.

Pismo izi Clevelanda (Ohio). Dragi »Do-moljub«! Prosimo te, Slovenci, da tudi nam daš en prostor v svojem listu, da tudi mi svo-jim znancem nekoliko opišemo tukajšnje raz-mere. V tem listu beremo mi iz domovine bo-l žalostne novice, n. pr. novico, da se je naš rojak vtopil pri vojakihi med potjo iz Celovca v Velikovec na Koroškem. Veliko naših rola-kov umrje tukaj, pa vsaj berete tudi v tem listu koliko jih je, ki ne bodo videli več domo-vine, ki se tukaj pokvarijo s težkim delom. Neki mladenič, doma iz Notranjskega sedaj mrtev leži. Tukaj je bil samo 4 mesece. Imel je težko delo, med delom je pa mrzlo vodo pil in se je prehladil. V torek je bil še na delu, v petek je bil že mrtev. Tako je tudi v Ameriki, da umrje več mladih kakor starih. Slovenski fantje in možje, preveč ni treba hrepeneti po tej obljubljeni deželi. Seveda se že zasluži ne-koliko, toda brez skrbi ni človek tukaj noben-krat tako kakor v domovini. Kateri je sedaj namenjen iti v Ameriko, naj le še počaka nekaj časa. Drugo leto bodo volitve in ne vč se, kako se bodo končale. Ob volitvah pravijo, da se včasih nič ne dela. Prosim vas, da prid-no pišete v ta list nam iz domovine fantje in možje. Mi Amerikanci vam bomo že zmiraj kaj poročali iz Amerike. Pa saj niste Dolenjci prav zadnji v tem listu z novicami, saj zmiraj kaj beremo iz Šentruperta ali pa od kje dru-god in tudi iz naše čateške župnije je večkrat kaj novega. Tukaj ni prav posebnih novic.

Vročine ni posebne. Tukaj v tej državi je podobno kakor v domovini. Sedaj vas pozdravljamo vse Slovence, posebno še čateške farane pod Zaplazon. — Fantje iz čateške župnije.

Novice iz Calumeta. Mich., 22. avgusta 1907. (Nesreče v rudnikih.) Dne 13. avgusta je bil nesrečen dan in usodepoln za dva moža: Janeza Ileniča (Slovenec) in Miha Kranjca (Hrvat). Janez Ilenič je bil vposlen pri Tamarack-družbi blizu 20 let in ni nikdar preje doživel hude poškodbe. Delal je več let v North Tamaracku št. 3 kot revni čuvaj. Pred kratkim je delo spremenil in pričel s polaganjem tira (trackman). V torek, dne 13. avgusta je šel v rudnik kot navadno ter se odpeljal na vzpenjači na 12. prerez (level). Tam je imel nekaj orodja in se je hotel odpeljati na 17. prerez. Za vzpenjačo je dal znamenje, da jo potegnejo na površje. Čez trenutek se zasliši nenavadno ropotanje po rovu. Ilenič je padel v rov iz 12. prereza na dno rova v 18. prerez, približno 600 čevljev globoko, kjer so ga čez en čas dobili vsega razbitega. Kako je nesrečnik omahnil v rov, ne bo nikdar natančno znano, ker ni bilo nikogar v bližini. Ograje okoli rova so bile najdene kakor navadno zaprte. Ilenič je star 40 let; doma je iz Dragatuša pri Črnomlju. Tukaj zapuša žalostno vdovo s šesterimi nedoraslimi otroki, štirimi dečki in dvema deklicama, ki živijo na starem Tamaracku. Bil je član društva sv. Jožefa št. 1 S. H. Z. in sv. Cirila in Metoda št. 9 J. S. K. J. Pogreb se je vršil 15. avgusta iz slovenske cerkve. Ravno istega dne so pred štirimi leti pokopali 16-letnega sina. Zaluhoči vdovi Ilenič in sorodnikom naše sožalje! — Isti dan popoldne se je ponesrečil v Hecla rudniku od Cal. & Hecla družbe Mihael Kranjec, doma iz Košca, fare Plemenitaš na Hrvaškem. Delal je pri tesarjih zadnje štiri mesece. Nepričakovano se je nad njim utrgala plast kamena ter padla nanj, da je na mestu obležal. Nesreča se je zgodila v rovu št. 2 na 20. prerezu. Raniki je bil star 26 let. Meseca februarja je prišel v Ameriko v drugič. Doma zapuša mlado soprogo, očeta in mater ter enega otroka. Bil je član društva sv. Jožefa št. 1, S. H. Z. Pogreb se je vršil 16. avgusta. Na pokopališče ga je spremilo društvo sv. Jožefa N. v m. p.!

Ameriško pismo.

Forest City Pa.

Dragi gospod urednik! Prosim, sprejmite tudi iz te slovenske naselbine par vrstic. Nobenkrat nisem še bral v »Domoljubu« katera novice iz tega kraja. Zato hočem to storiti jaz, da izvedo naši znanci v stari domovini, kako se nam tukaj godi. Tu delamo pod zemljo, v premogokopih. Pogosto na nas obiskuje nesreča. Pred par meseci je ubilo v rovu Antona Grabljevca iz Javorja pri Litiji, ko je hotel razstreliti veliko množino kamna s 25 kosi dinamita. V verskem in narodnem oziru kaj lepo napredujemo. Imamo svojo cerkev in duhovnika rojaka v osebi gospoda: Jožefa Tomšiča. Imamo slovensko petje kot v stari domovini. V času bolezni ali pa smrti imamo katoliška podporna društva, O Sv. Jožefu in M. D. v nebovzete, sv. Barbare in in sv. Lovrenca. Vsa lepo napredujejo. K sklepu pozdravljam vse znance v stari domovini, Tebi vrli Domoljub pa želim obilo uspeha. M. K.

Pismo iz Eveletha.

Minn. 17. sept.

Dne 15. septembra, na praznik Imena Marije smo tukajšnji Slovenci šli na precej oddaljeno pokopališče, da smo tamkaj skupno obiskali domovja naših umrlih rojakov. Z nami so se tudi udeležili tega obiska Irci in Poljaki, bili so tudi z nami štirje č. g. duhovniki iz tukajšnjih far. Ko smo dospeli v pro-

cesiji na pokopališče, smo skupno molili sv. rožni venec za pokoj duš naših dragih, nato so sledile pridige v angleškem, slovenskem in poljskem jeziku. Tužni čuti so nam navdajali srce, ko smo zrlji po gomilah naših bratov. Vsi ti so prišli v to obljubljeni deželo, da bi našli zavetja in sreče, toda našli so začnje zavetje — grob.

Slovenski pevci iz Eveletha, pod vodstvom g. P. Srnovšnika, so zapeli dve mili nagrobnici. Prvič na tem mirodvoru se je ta dan razlegal glas slovenske pesmi, in milo je odmeval tja v tih gozd, kakor glas dobre matere, ki poje pesem svojemu otroku, da ji slajše zaspi.

Zleteli je, da se naši Slovenci vsako leto v obilnejšem številu udeleže tega obiska. Ker dasiravno krije zemlja tuja naše drage, s tem še ne rečemo, da se več ne vidimo: »Saj križ nam sveti govori, da zopet vidmo se nad zvezdami!«

Iz Borbeka na Nemškem. Ustanovili smo tu društvo, ki se imenuje »avstro-ogrsko rudarsko društvo«. Sedaj šteje do 50 udov in sicer večinoma Slovencev. Ako bodete, dragi rojaki, prebrali »Domoljuba«, bodete marsikaj lepega in podučnega slišali o našem zgoraj omenjenem društvu iz Borbeka. Nabrali smo lepo svoto denarja takoj v prvem letu. Tega bomo porabili samo za podporo članov ob večjih nesrečah in pri pogrebi naših udov. Naše društvo ni samo za zabavo, temveč zato da pomagamo drug drugemu tu v tujini. Zato opozarjamo naše rojake Slovence, ki še niso pri nobenem naših društev, da pogumno pristopijo k nam. V slogi je moč! Namen našega društva ni političen, temveč samo v podporo in medsebojno ljubezen. Skrbimo, da dobimo prejkomogoče zastavo, kakoršne imajo tudi druga avstrijska društva tukaj v Reinlandu in Westfalnu. Nabrali smo že precej za zastavo. Vsem lepa hvala, ki so nam že kaj podarili v ta namen. Drugo vam bomo že sporočili po našem prijatelju »Domoljubu«. Priporočamo se tudi že sedaj drugim avstrijskim društvom, da ko jih bomo povabili k blagoslovu zastave, da nam tega ne odrečejo, da ne bomo sami korakali pod zastavo po Borbeku. Ta dan mora biti dan veselja, takrat se bo zopet pokazala ljubezen, pogum in sloga med rojaki. S tem pokažemo vsem bralcem »Domoljuba«, da tudi mi v tujini nismo zaspali. Delamo pridno za naš vsakdanji kruh in pa tudi za izobrazbo v vseh rečeh. Saj beremo v »Domoljubu«, da doma delate na vse pretege za izobrazbo, torej bi ne bilo prav, ako bi mi tukaj zaostali, ker nas imajo vsi radi. — Omenim še dragim bralcem »Domoljuba«, da smo imeli 27. oktobra nove volitve v odbor. Izvoljeni so bili zopet: za predsednika Martin Thaler; za podpredsednika Janez Tunst; za pisateljskega upravitelja Avgust Mille; za njegovega pomočnika Viljem Muster; za blagajničarja Jakob Kajzar; za njegovega pomočnika Viljem Melanšek. — Bog živi naše ljudstvo. Naj živi Slovenska Ljudska Stranka v domovini in daljavi! Srčni pozdrav vsem rojakom v tujini in v domovini.

M. T., predsednik društva.

Narodno gospodarstvo

Planine.

Vedno se povdarja pomen živinoreje, tako, da se vsem zdi lepo, a marsikateremu kmetu nemogoče, kako bi mogel veliko in lepo živino prerediti. Dežela Tirolska, Pred-

arliska in Švica so priče, da je kmetom lahko prerediti živino, ako prav uravnajo svoja zemljišča, z združenimi močmi in vsestranskim zaupanjem zboljšajo svojo zemljo. Na Predarliskem, v okolici Bregenca mi je odgovoril kmet na vprašanje: »Zakaj nimate nič več njiv?«, »imeli smo jih še pred 40 leti, a nismo mogli izhajati in lezli smo v dolgove in slabo živeli. Sedaj je pa, hvala Bogu, drugače«, se je odrezal.

Kako pa ravnajo nemški kmetje, o katerih lahko trdim, da imajo slabejšo zemljo kot je naša in sami nimajo toliko talentov kot naši kmetje? Svoje njive so lepo spremenili v travnike. Te gnoje pridno z gnojnico in tako so izboljšali travnike, da na travnikih, ki leže 1000 metrov in še več visoko, kose dvakrat, da, tudi trikrat na leto. Kako pa je pri nas s travniki v tej višini? Enkrat kose in še takrat je slaba mrva. Ne dobiš niti kajzarja, kaj še le večjega kmeta, ki bi ne imel gnoine jame, iz katere navozj v sodu takoj po vsaki košnji gnojnice na travnik.

Toda ta krma bi še ne zadostovala za toliko živine, kot jo ima vsak gospodar. Boljši kmetje prirede čez poletje po 100 krav. Volov ne rede, konj samo toliko, kolikor jih potrebujejo za vožnjo. Zato pa naši volji gredo v Švico in druge nemške kraje. V Bregencu je pri tem obogatel neki gostilničar, ki je prijatelj Elije Predoviča iz Ljubljane, ker je pošiljal krajske vole v Švico. In Predovič tudi!

Kmetje na Tirolskem in Predarliskem so spoznali potrebo planin in zato obračajo toliko pozornost nanje in skrbje za zboljšanje planin. Marljivo jih trebijo, da se ne zarastejo in gnoj, kar ga je na planini, razmečejo po travi. Imajo pa, kjer je le mogoče, dvojne planine: nizke in visoke. Na nizke planine ženo živino že meseca maja in ostane tukaj približno dva meseca. Ko nastopi poletna vročina in je živina že popasla nizke planine, ženo jih na visoke planine. Tukaj ostane tako dolgo, da nastopi mraz ali da zmanjka krme, in zdaj gre živina zopet na nizke planine. Tukaj je med tem časom trava zopet zrastle in živina ima dosti in dober krme do pozne jeseni. Seveda je živina vajena paše, ker hodi že tele, 14 dni staro, za materjo po planini in se uči multiti travo. Tudi utrjena je živina, ker je na prostem ob vsakem vremenu. Tako preživi kmet lahko svojih 100 krav čez poletje. Preživi mu jih planina pet do šest mesecev.

Doma je obdržal gospodar le toliko krav, kolikor jih potrebuje za mleko. S tem ravnanjem je pa prihranil doma krmo za zimo. Toda krma, kar jo ima kmet na svojem hlevu, bi nikakor ne zadostovala za prereditve vse živine, ker jo je prignal s planine. Kajti čreda se je na planini znatno pomnožila in bi v par mesecih ne imela krme, ako bi obdržal vso v hlevu čez zimo. Postavi tedaj na prodaj krave, kar si jih ne upa preživiti. Ali jih mar pelje na semenj, kot pri nas? Kaj še! On naznani v živinorejski zadruzi koliko in kakšno živino ima naprodaj. Kupci na zimo navadno pridejo k zadrugam in tam poizvedo, kdo in kakšno živino ima naprodaj. Kmet kupcu na domu proda svojo živino. Ni je treba goniti na semenj in pod ceno prodati, ker jo nerad goni nazaj, ampak ta posel opravi živinorejska zadruga, ki pomaga kmetu dobiti kupca. Tudi prekupcev in mešetarjev ni. Pri tem ne obogati ne Elija, ne kak primojduševac ampak kmet ima ves ta zaslužek sam, kar je edino prav. Vsaj se je živina na njegovi zemlji in po njegovi skrbi zredila, ima tedaj on edini pravico do vsega skupička. Tako pride vsako leto gospodar do lepe svote denarja; povrhu tega pa proda še sir, kar ga ne rabi za dom, katerega je napravil sirar poleti na planini.

Sir navadno prodajajo skupno po mlekarški zadrugi. Skoraj neverjetno je, koliko kmetom koristi medsebojno zaupanje in združevanje. Navedem samo en slučaj: V bregenskem gozdu leži mala vas Audelsbuch, kjer ima 30 posestnikov svojo mlekarško zadrugo. V tej zadrugi so lani izdelali iz 296.000 litrov mleka sir. Prvotno so prodajali mleko, a dobili so na leto okrog 4000 kron manj za mleko, kot zdaj za sir. Imajo lepo poslopje, vse mleko obdelavajo s stroji, ki jih goni elektrika. Imajo dolg še na posloplju, a jih ne skrbi, ker so izračunali, kdaj bude poplačan, ako vsako leto gotovo svoto plačajo. Kmetje skrbno zelo za svoje zadruge sami in učitelji opravljajo posle tajnika. Splošno uživajo učitelji na Predarlskem veliko spoštovanje in kmetje pravijo, da se razume že samo ob sebi, da jim učitelj mora iti na roko. So pa tudi dobri učitelji. K šolski maši med tednom pripeljejo učence v cerkev, jih nadzorujejo in slišal sem, ko je učitelj molil med sv. mašo naglas rožni venec. Takega učitelja spoštujemo tudi učenci.

Koliko je pri nas še pripravnega sveta, ako bi ga otrebili, da bi bil pripraven za planine. Koliko je vodnih moči, bolj prikladnih kot v nemških deželah, katere bi lahko izrabili mi, sebi v pomoč. Toda en sam kmet ne zmora tega. Treba je skupno iti na delo za občni blagor, ne samo za svoj žep. K tem je pa treba medsebojnega zaupanja in podjetnosti. »Pomagaj si sam in Bog ti pomaga«, pravi pregovor. Ako bomo sami začeli zboljšavati svojo zemljo, smemo se zanašati, da dobimo po svojih poslancih za to potrebnih podbor od vlade, katerih so kmetje v nemških deželah dobili obilo. Potegujmo se za planine, ker te so predpogoj lepe in obile živinoreje!

— O zakonu za varstvo planin za Kranjsko je bilo dne 4. t. m. posvetovanje pri kranjski deželni vladi. Posvetovanja so se udeležili deželni glavar Detela in poslanca Povše in Pogačnik. Sklenilo se je, da dobi tudi Kranjska zakon za varstvo planin.

g Lepa prihodnost mladeničev. Čestokrat se dogaja, da marsikateri mladenič dovrši nekaj razredov srednjih šol, potem pa iz bodisi katerikoli vzrokov ostane doma, ter ne ve kaj pričeti. V naši deželi mlekarstvo jako lepo napreduje, ustanavlja se vedno več mlakar, a žalibog primanjkuje spretnih, umnih, dobrih mlekarjev. To pa je v veliko kvaro razvoja mlekarstva, ker mlekarške zadruge le tedaj dobro uspevajo, če imajo dobre, teoretično in praktično izvežbane mlekarške moči, ki so pridne, zanesljive, delavne, skrbne, razumne ter delujejo samostojno in znajo dčbro pisati in računati. Prav mnogo kranjskih mlakar deluje slabo edinole radi slabih mlakarjev. V

večjih mlekarinah so bili primorani nastavljeni tuje mlekarške voditelje, ker ni bilo najti sposobnih mlekarjev-domačinov. V naši deželi je mnogo pridnih in zanesljivih mladeničev, ki bi prišli k dobremu kruhu, ako bi se posvetili mlekarstvu, kajti dober mlekar zasluži meščansko 80—100 K. Vrhutega pa bi si tak mladenič še po strani zaslužil pri posojilnicah in raznih zadrugah, katerih je mnogo po deželi. Stroški za izobrazbo mlekarja pa tudi niso posebno veliki. Mladenič, ki se hoče posvetiti mlekarstvu, se mora najprej nekaj mesecev učiti v kaki večji, dobro urejeni mlakarini. Ko konča pouk v taki mlakarini vstopi lahko v mlekarško šolo na Vrhniki, ki se odpre dne 1. aprila 1908 in bode trajala pet mesecev. Pouk na tej šoli bo brezplačen, nekateri učenci pa dobe še celo podporo za hrano. Dobro je, da je tak mladenič dovršil kako kmetijsko, meščansko ali nekaj razredov srednje šole, toda neobhodno potrebno ni. Mladeniči, ki se hočejo posvetiti mlekarstvu, naj se takoj zglase pri »Mlekarški zvezi« v Ljubljani, oziroma pri mlekarškem nadzorniku v Ljubljani in sicer osebno ali pismeno, kjer dobe vsa potrebna pojasnila. Prosimo pa tudi mlekarške zadruge, naj nam sporoče, če je katera izmed njih voljna sprejeti kakega učenca v pouk. Cenjena rodoljube pa prosimo, naj blagovole opozoriti sposobne mladeniče na ta razglas.

g Davka prosto kuhanje žganja za domačo porabo. Finančno ministrstvo je izdalo navodilo, po katerem se dosedanje določbe o davku prostem kuhanju žganja za domačo rabo izpremenijo in izboljšajo. V navodilu so obseženi tudi razni predpisi in naznanila, ki so bila dosedaj raztresena, tako da je tu združeno vse, kar treba vedeti glede omenjenega kuhanja žganja. Navodilo pa se ne razpošlje le finančnim stražam, marveč tudi, kar je popolnoma prav, županstvom, da morejo vse prizadete podučiti, kaj treba storiti in kako postopati v tej reči.

Zobobol
 bolečine v krizu, glavi, irganje po udih nam je še vedno ozdravil Fellerjev fluid s znamko "Elsa-fluid" — Dvanajstorka za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, trg Elsa 10. (Hrvatsko). 2317 Friczl.

Največji vagon na svetu. Kanadska Pacific Company je dala napraviti za svojega predsednika en salonski voz, ki je dolg 28 m. Obsega jedilno sobo, spalnico, sobo za tajnika in sobo za služabnike.

ALEXIN ZA POTICE

NAJFINEJŠE KOKOS-MASLO. POLNO NADOMESTILO ZA ČAJNO MASLO. ZA KUHO. CVRENJE IN PEKO, 25% IZDATNEJŠE. NE POSTANE ŽARKO. RADI LAHKE PREBAVE ZDR. PRIPOR.

PRISTNO LE S TO VARSTVENO ZNAMKO. DOBIVA SE V VSAKI SPECIJSKI TROOVINI. — — B

Doječe matere

ki same hranijo svoje male, dobe presenetljivo hitro novih moči in veselja do življenja s Scottovo emulzijo. Scottova emulzija je slastna, pospešuje tek in prebavo

Pristna le s to znamenko-ribičem-kot poročitvenim znakom za SCOTT-ov način.

krepi zdravje

in jači ves organizem. Ob enem vpliva tudi najugodnejše na malega dojenčka, ga dela rožnatega in jedrovitega, dvojno veselje za ljubeče starše.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.

Naprodaj po vseh lekarnah. 2173 VII

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Iščem treznega, 40 let starega

hlapca

ki razume tudi pri kmetiji. Plača po dogovoru; oglašiti naj se na upravnštvo „Domoljuba“. 2566 3-1

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, d-je za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. ————— Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Prof. Pawlow označi

na podlagi točnih preiskav z zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih želodčnih žilcev. Prav odlično pa zbujejo tek, krepe želodec in olajšajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapljice. Pospešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobit škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. **C. Brady, Izkarnar, Dunaj I, Fleischmarkt 1387, razpošilja šest steklenic za K 5-,-, tri dvojne steklenice za K 4-50 franko.** 2-1

Zvoki iz otroških let. Urno drvenje in nemirno pehanje človekovo je tisto, kar nas tako kmalu stara ter nam pušča tako pičlo časa, da bi mislili nazaj na lepo dobo otroških dni. Tembolj veselo in obenem tožnostno čuvstvo se pa polasti vsakega zemljana, če se more ob redkih urah počitka in ob prazniškem času spominjati davnominole dobe mladosti. Zdi se človeku, kakor bi se glasile orgle, kakor bi zvonili zvonovi, Božični čas se v radostni svečanosti ponovi v spominu, -- pa le za kratek čas, in zopet se razprši lepa slika preteklosti. Da pa lepi sladki spomin ne izgine, nego ostane trajen, povzročča samo pod imenom »angelsko zvonilo za božično drevesce« znana novost, ki jo je uvedla v promet c. in kr. dvorna firma Ivan Konrad v Mostu št. 1941 na Češkem. Vse natančneje se razvidi o tej mični novosti iz današnjega oglasa. Kataloge z obilo slikami pošilja gornja firma vsakomur zastoj in poštine prosto.

Katoliška Tiskarna

priporočila namovratna

vizitnice
po miki ost.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 21. novembra 1907.

Loterijske srečke.

Gradec,	2. novembra	33	49	68	84	25
Dunaj,	2. novembra	58	6	2	45	23
Trst,	9. novembra	72	90	6	32	88
Linc,	9. novembra	56	48	71	31	76

Slabotni, v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzburljivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom **dr. Hommela Haematogen.**

Slast se vzbudi, duševno in telesno moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni **dr. Hommel-ov Haematogen** in ne dajte si usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5-8

FRANC JOZEF OVA gronka voda.

Učenca v starosti od 14 do 16 let, poštenih krščanskih starišev, enega ali dva, sprejme **Ivan Vesel, mizarški mojster v Sodražici pri Ribnici.** 2561_1-1

Za vedno!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

- gld. 6-90 in sicer:
- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinko;
 - 6 kom amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
 - 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
 - 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
 - 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
 - 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
 - 6 kom ang. Viktorija čašic za podklado;
 - 2 kom. elektnih namiznih svečnikov;
 - 1 kom. ced. lnik za čaj;
 - 1 kom. najfin sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6-90. Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdržijo bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da lita inšerat ne temelji na nikakršni slepariji, zaverujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II, Rembrandtstr. 19 O. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristino le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina)

izveček iz pihalnih pisem:

S pat. srebrno garnituro sem isko zadovoljen. **Tomaž Rožanc,** dekan Maribor. Eksk. baronica Edelsheim mi je najtopleje priporočila Vašo garnituro, torej prosim, pošlite mi tako garnituro za gld. 6-90. **Kocsard,** 29. oktobra 1901.

Hona Tisza, roj. prof. Degenfeld. Ker je Vaša garnit. v gospodini jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. **St. Pavel pri Preboldu** **Dr. Camilo Böhm,** okr. in tov. zdravnik.

išče se 2556

mlinar

nastop takoj. **Janez Burja, Rečica, p. Bled.**

Tovarna za stole Franceta Šolgeljna

na Bragu, p. Borovnica, Kranjsko izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2805 26-23 sastonj in franko.

FAL DE COLOGNE DE BRAZAY

Najbolj priljubljen in najfinejši toaletni predmet! 971

Radi svojega izredno finega in prijetnega vonja in izborne sestave prekosl vse druge kot Eau de Cologne znana toaletna sredstva. Intenzivno dišiča. Osvežuje in krepi, (krepi kite) pomirja živce. V steklenicah po 50 v K 1-,-, 2-,- in 4 krome. Dobiva se povsod, kjer pa ne, naj se naroči naravnost

Brázay, Dunaj, III. 2. Löwen-gasse 2 a,

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni izredna prilika za potovanje in ostane

z najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnik

Amerika 24.000 ton **Victoria** 25.000 ton

Kaiserin Auguste-Victoria 25.000 ton

Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, srek in četrek v tednu.

V kuhinji in sobi

se čisti les in kamen, najfinejše in najnavadnejše tkanine, kakor tudi vse, kar se sploh pere ali umiva, najboljše s

Schicht-ovim milom

Njega čistota je zajamčena s 25.000 K.

2 enonad- hiši

se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na Trnovskem pri- stanu št. 14 v Ljubljani. 284 10

Uro z verižico
za le glid. 1'60

dobi vsak krasno srebrno remont. Gloria žepno uro sistem Roskopf-patent 36 ur natančno idočo za kar se jamči 3 leta. Vrhutega pozlačeno primerno oklop. verižico za le glid. 1'60 3 kom. z verižicami vred glid. 4-50. Pošilja po povzetju tovarn. zaloga švicarskih ur 2531 5-1
S. Urbach, Krakov št. 95.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidu 12-1 znamenito 2536

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhosto. tečenjske vode, žumenjca po ušnih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 glid z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni

pri „Črnem orlu“ na Novem trgu v Celovcu.

Zabranite izpadanje las!

Odstranjujte prhljaje!

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja.

St. Louis 1904: Grand Prix!

Milan 1906: Grand Prix!

Ojačite rast las!

Oživljajte živce!

Dr. Dralle-ja brezova voda za lase

najplemenitejša in najnaravnostjša vseh voda za glavo in lase. Pazite pri nakupu izrecno na ime „Dr. Dralle“, ker se ponujajo češče manjvredna ponarejanja na škodo občinstva. Dobiva se v lekarnah, parfumerijah, drožerijah in brivnicah. Glavna zaloga: M. Hoffmann & Co. Tešin v L.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najvljudneje na naniti, da prodajam od-lej svoje priznano izborno 2542 3-1

gorenjsko sukno

vsako sredo ter soboto vse druge dni pa
na Vodnikovem trgu na Poljanskem nasipu šte. 8

in ne več na Marijinem trgu. Velespoštovanjem

JOSIP REICH, tovarnar v Ljubljani.

Pozor!

Pozor!

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le glid. 2-20 komad in glid. 4-30 za par 6 parov franko na dom) naravnost na lastnike koni Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 150 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo ocelega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 5

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniti na željo zastojni in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Hlosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlsisa Mankendorf, Schenka Gerisdorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr.

Mizarskega pomočnika išče Fr. Erzar, mizar v Cerkljah pri Kranju. Službo lahko nastopi takoj. Delo trajno. 2514

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vanko nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko odpravljivo rano. Če 40 let se je izkazalo medilno vialno masilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obnovo. Ta vdrinje rane čista, odvaruje izte, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljanje.

Razpošilja se vsak dan.

1 polica 70 vin., pol police 50 vinarjev. Proti pred. ucinu K 3-16 se pošljeje 4 police, ali K T-10 police pošilje pristo na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vel del embalaže maje kakor to deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogri Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Hardetschlager, J. Nays.

2172

Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji za hranilnico in predjume uradnišk. društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpl. pri osrednjem vodstvu uradn. društva, Dunaj, Wippingerstrasse 25. 2438 2

Pouk
v krojnem rízanju in izdelovanju vanju oblok da.e
FANI KOMAR
oblastveno konces. učni zavod
2399 Ljubljana 4-1
Pred škofijo št. 21.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmí vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih písem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 187 26 21

Tovarniška zaloga: lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Provizijske potovalce

za zasebnike, za prav dobre predmete i š b e
F. Reinisch, Draždane A., Krenkelstr. 20.
Oglase naj se le dobri prodajalci. 2555

šivalni stroj
lep in trpežen, že od 38 kron naprej. Ceniki zast.
L. REBOLJ
zaloga šiv. strojev in koles, Kranj.

Čudež se je zgodil nedavno v Budapešti, ki je edini te vrste Ta čudež je učinil, da **deželna zaloga suknenega blaga v Budapešti VII. i.** Rottenbillerg. 4) a razpošilja za **K 10 kupon 3 metrov** finega jesenskega blaga ali kamgarna v črni temno-višnjevi, sivi in rujavi barvi za popolno obleko za gospode (sukna, hlače in telovnik). 1973 15-11

Kdor kupuje blago za jesenske in zimske obleke, naj se gotovo posluži dobro znane trgovine

„Pri Škofu“

v Ljubljani, Pogačarjev trg (sadni trg) v veliki mestni hiši nasproti molarjev.

Došlo je novo blago v veliki izbori in po zmerni ceni in sicer: suknueno blago za moške in ženske, perilni parhent, volnene, svilnate in pletene rute (kocke), šerpe in ogrinjalko, odeje (kovtre) domačega dela, koci, jagerske srajce in jagerske spodnje hlače za moške, ženske in otroke, kakor tudi nogavice za moške in ženske. 2289 8-5

Postrežba zanesljivo poštena in dobra!

Registriran varoec. Najna Huzijai Obiastvane varovano.
 1904 **Najlepši kras božičnega drevesca 15-1**
 ni bi ga ne smela pogrešati nobena križanska družina, je moje izboljšano
briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
 popolnoma iz korine s 6 posodi. angelci 30 cm vis. Garantira se za funkcijoniranje.

Briljantno kraso izdelje na največje ali najmanjše drevo s preprostim nastajenjem. Postavljeno na miso so
 tudi kraso tudi na namizno svetilko. Postavljeno na toplo peč funkcijonira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni be tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-zvončno, srebrnočisto zvonjenje zadoni, mlado in staro prestavljajoč v božično blaženost. Kos stane s kartonom in navodilom vred K 1-50.

3 kosi . . .	K 4-25	9 kose . . .	K 12-
4 . . .	" 5-50	12 . . .	" 15-
6 kosov . . .	" 8-	24 . . .	" 29-
	36 kosov . . .		K 43-50
	50 . . .		" 58-
	100 . . .		" 112-

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvišeno veelegantno in posebno fino ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in tremi prekrasno žarečimi srebr. lametastimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsejajo, kos s kart. in navod. vred K 2-

3 kosi . . .	K 5-50	9 kosov . . .	K 15-50
4 . . .	" 7-25	12 . . .	" 20-25
6 kosov . . .	" 10-50	24 . . .	" 39-50
	36 kosov . . .		K 57-50
	50 . . .		" 77-50
	100 . . .		" 150-

Najnovjši

stekl. nakit za božično drevesce

12 kos. sortiranih, skrbno zavilih v kartonu, po velikosti in izvršitvi po K -40, -60, -70, -80, 1-1-20, 1-50, 2-2-20, 6 kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi po K -75, -90, 1-1-20. Lametta, angelski lasci, srebrni sli zlati, kvurt K -10, sica za orehe 100 kosov K -20, verišice iz steklenih kroglic, 1 in pol do 3 metra dolge, po velikosti kroglic K -90, -95, 1-20, 1-40. Svedice 24 kosov v kartonu K -50, večje 15 kosov v kartonu K -58, držajci za sveče, tocat K -50.

Prosim zahtevajte katalog.

Božična nagrada. Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pisмено nasenkraj naredi za božične nagrade skrbno kučliko št. 4343 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa koledar za 1. 1908.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!

Podaja se po povzetju ali denar nazaj. Najpripravneje se naroča na odsek pošte nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri nakaznici opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali se je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakemu naročitelja, da mesec, dim le mesec, blago še pred 15. decembrom, kar pošta po 15. decembru zaradi budnega navala ne more dostavljati take hitro, kakor ob navadnem času. Razstavljajte naročbe sateraj pravočasno na analoz!

tvornica sr v Mostu **JAN KONRAD** ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu št. 1941 na Češkem

Zahtevajte moj najnovjši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastoj in poštino prosto.

pristna Roskopf patentna remontoirka na sidro švicarskega sistema z masivnim solidn. švicarskim kolesjem na sidro in zaščito za gonilno vzmet, pristno nikljasto okrovje z varstveno plombo in žarnirskim pokrovom, ovaln. robom, 36 uridoča (ne gre samo 12 ur), okrašeni in pozlačeni kazalci, najnatančnejše reguliranje in zletni garancijski list, kom. 5 K, 3 kom. 14 K. S sekundnim kazalcem 6 K, 3 kosi 17 K.

Bogata izbira v mojem glavni katalogu.

Št. 7323. Denarnica iz enega kosa, svetlorjava, safian mnogo prostora za drobiž, 4 predeli, notranja zapora na vzmet, nikelnasta zunanja zapora 9 cm dolgoti, 6 cm širokosti K 1-50

Boljšje denarnice po K 1-85, 2-10, 2-80, 3-10, 3-50, 3-80, 4 20 in višje

na najmanj 40 K blaga, dobi zastoj kazalnikom in pa koledar za 1. 1908.

Dobra gospodinja izdeluje rum, likerje in žganja z zmesmi

doma bolje in ceneje in stanejo 1/4 manj kot narejena v trgovini. Te zmesi se more zaupno in ceno kupiti le pri

BAROS GÁBOR-ju.

Najstarejša specialna trgovina v deželi. Budimpešta VIII., Dohány-uteza 1. Zaloga: 49. Tovarna: I., Városmajor-u. 42 (nas'na hiša).

Tovarna za kletarska in vino zboljšev. sredstva. Zaloga strojev in orodja za izdelavo vina.

Cenik in navodila zastoj in franko.

Razpošilja se dvakrat na dan po pošti po povzetju ali proti vpostlatvi denarja. 1680 X 4-1

Šnovi za mošt

popolno nadomestilo za jabolka in hruške v izdelovanju mošta. Dodatek za zboljšanje mošta. Razpošilja proti povzetju

Josip Racher

drožerija „pri črnem psu“

Bruck ob M.

Prospekte na zahtevo zastoj.

Odobrila c. kr. splošna preskuševalnica za živila v Gradcu.

2413 6-4

Učenca

za kolersko obrt sprejme Ivan Prosnik, kolar na Vrhniki. 2456 3-3

Vinogradniki pozor!

Čas trgatve je tukaj! Vsakdo si napravi rad na tropine dobro domačo pijačo. Najboljšo in najcenejšo pijačo pa napravite z mojimi naravnimi snovmi.

Pijača je popolnoma neškodljiva in se nikdar ne pokvari. Čim delj časa stoji, tem boljša je. Ime moje po celi Avstriji in Ogrski znane tvrčke Vam jamči, da dobite najboljšo blago po najnižji ceni. Opozarjam tedaj vse cenjene posestnike, da se zaupno obračate na mojo tvrčko; le jaz sem v prijetnem položaju, da oddajam najboljše snovi in jih tudi največ dajem. Opozarjam tudi vse posestnike na moje različne cvete za napravo okusnega oceta, fine slivovke, drožnega žganja, brinjevca, ruma, različnih likerjev, na moj povsod priljubljen prašek za svinje, govejo živino in konje.

Ne zamenjajte moje veletrgovine z drugimi malimi trgovinami!

2277 4

C. F. Schubert

prot. Inh. KARL SCHOLZ

Gradeo, Murplatz 10.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in žepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev.

Poslavo zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo
Edino pristen je 85 44

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika specijalna steklenica s patent. zamažkom K 5— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklam vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Poskusite! Gotovo boste zadovoljni!

Najboljše in najcenejše

kupite na drobno in debelo

v trgovini s papirnatim blagom

A. Škulj

v Ljubljani, Poljanska cesta 12,
zraven nove gimnazije 2268 6-6

Zastoj 2554

zahtevajte moj ilustrovani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in gravor.
Osijek 1. Kapucnška ul. 4 (Slavon.)

Kunard Line
Trst-New York

enajprilne, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker tedni dolgotrajne muhe rutine po

raznih železnicah, nobenega posredovanja, ne prenočevanja in sploh nobenih potniških stroškov med potjo. Parniki so prostorni, zračni in smadni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastojnik. 3004 79

Blížnji odhod iz Trsta: Altonia, torek 19. novembra 1907. „Lustania“ iz Liverpoola 30. novembra. „Panonia“ 3. decembra. Caronia, 14. decembra.

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25,
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoržnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlate vzorcev pri veliki trgovini **bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmočnejše blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potrebščine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo rečna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.
2026 12—11

Dva učenca

se sprejmeta takoj v **mizarski poduk. Andrej Kregar**, mizar v Vižmarjih n. Ljubljano. 2461 2

CARLO GORTAN, Trst, Via Santa Caterina 13, prodaja

Lecerjevo jedilno olje in namizno olje.

Cene: 44, 48, 52, 56, 60, 64, 68, 72, 80 vin. pol litra. Vzorec proti 50 vin. Za vsak vzorec naj se označi cena. 1457 20 10

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — **Lonček 1 K 20 v.**

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.**
Razpošilja po povzetju lekarna pri **Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Ferencz-tér 20.** 2307 18—1

Käthe-jeva voda za lase

ali „Pomada“, edino in najgotovješe sredstvo za močno in naglo rast las in brade. V kratkem času presenetljiv uspeh. Cena steklenice ali lončka K 2—, K 3—, steklenica za poizkus K 1-40. Pošilja po povzetju gospa **Käthe Menzel, Dunaj, XVIII, Schulgasse 3, 1 St. g.** 2342 11-5

Učenca

sprejme takoj za **mesarsko obrt Karol Černe**, mesar-ki mojster, **Ljubljana, Poljanska cesta 29.** Učenec dobi primerno plačo. 2440 1-1

Potniki v Ameriko
Haten kelijo dobro, po ceni in razmisljivo potevali naj se obrnejo na **Simona Šmeteksa** v Ljubljani **Kolodvorske ulice 26.**
Dobrovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Isototam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Ceno češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljše K 12, — belega, ako mehkega, skubljenega K 13—; K 24 - snežnobelega, n. chekega, skubljenega, K 30—; K 36— . Pošilja se franko p. oti povzetju. Tudi se zamenjati nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. Pa- edikt Sachsel, Lobes 159, o Pizen, Češko.

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov., dobrega, sivlega, skubljenega, brez prahu K 9-40; boljše K 11 80; 5 kg dobrega napoli belega K 16—; belo, mehko K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28—; K 30—, K 34—, K 36; 5 kg snežnobel, neoskubljen K 23—, K 26—, K 20—; puh siv a K 3-40, bel a 4—40, snežnobel a K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poštnine. Pri naročilu se prosi za natančen naslov. **IVANA POLATSCHKE** Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.

I. kranjske podjateje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo
Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca
se priporoča prečistiti duhovičini in p. n. slava. občinstvu za napravo cerkvenih oknov s umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostilo in za sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Nariši, ceniki in proračuni se zahtevno zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1807 53—14

KAŠLJUJOČIM
otrokom in odraslim osebam
pripisujejo zdravniki zelo uspešno
THYMOMEL SCILLAE
kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaja, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.
Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica **2-20 K.** Po pošti franko proti pošiljlatvi **2-90 K;** 3 steklenice pri pošiljlatvi **7 K.** 10 steklenic pri pošiljlatvi **20 K.**
Izdolovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24—1
Praga III., št. 203
Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva, izdelovatelja in na varstveno znamko.